

Juf, wat is een voldoende?

Wat is de meerwaarde van het werken met een portfolio voor leerlingen uit het cluster 2 onderwijs?

'Het was moeilijk maar ik heb het toch goed gedaan.'
'Dat is inderdaad heel knap van jou.'

'Ik vind ik mooi heb geschrijven.'
'Jij vindt dat je dat mooi hebt geschreven.'

'As ik af heb, word ik blij.'
'Als jij je werk af hebt, dan word je blij.'

2011

Student: Annet Pastoors
Studentennummer: 2153481
Opleiding: Fontys OSO Master SEN
Begeleider: Anouk Middelkoop - Van Erp

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inleiding	4
Hoofdstuk 1. De onderzoeksvraag.	5
1.1. Probleemstelling.....	5
1.2. Doelstelling.....	6
1.3.Onderzoeksvraag:	6
1.4.Samenvatting	7
Hoofdstuk 2. Theoretische onderbouwing onderzoek.....	8
2.1. Kenmerken van een cluster 2 leerling.	8
2.2 Motivatietheorie van Maslow.	8
2.3. Portfolio in het basisonderwijs	9
2.3.1. Definitie van portfolio.....	9
2.3.2. Soorten portfolio.....	10
2.3.3. Functies van portfolio's.....	10
2.4. Interactief taalonderwijs.....	12
2.5. Samenvatting	13
Hoofdstuk 3. Onderzoeksmethodologie.....	14
3.1. Opbouw van het onderzoek.....	14
3.1.1. De voorbereidingen.....	15
3.1.2. Tijdschema van het onderzoek in de klas.	15
3.1.3. Observatie.....	16
3.2. Het onderzoek	17
3.2.1. Het werkportfolio	17
3.2.2 Het presentatieportfolio	18
3.2.3. Het reflectiegesprek.	18
3.3 De data-analyse	18
3.4 Ethiek	19
3.5 Validiteit en betrouwbaarheid	19
3.6. Samenvatting	20
Hoofdstuk 4. Resultaten van de data-analyse	21

4.1. Hoe vullen de leerlingen hun portfolio?	21
4.1.1. Het aantal werkjes in de portfolio's.....	21
4.1.2. De momenten van het verzamelen van werk voor het werkportfolio.	24
4.2. Hoe reflecteren de leerlingen op hun presentatieportfolio?	24
4.2.1. De uitspraken van de leerlingen.....	24
4.2.2. Wat vertellen de leerlingen over de functie van het presentatieportfolio?	26
4.2.3. Het verloop van de gesprekken.....	27
4.2.4. Hebben de gesprekken nog meer informatie opgeleverd?.....	27
4.3. Samenvatting	27
Hoofdstuk 5. Conclusies en waardering onderzoek.....	28
5.1. Antwoorden op deelvragen	28
5.1.1. Waarom is het voor de ontwikkeling van de leerlingen van belang dat zij erkenning en waardering krijgen?	28
5.1.2. Hoe wordt een portfolio gebruikt in het primaire of speciaal onderwijs?... ..	29
5.1.3. Hoe past het maken van een portfolio binnen de uitgangspunten van het interactief taalonderwijs?.....	30
5.1.4. Hoe vullen de leerlingen hun portfolio en hoe reflecteren zij hierop?	30
5.2. Onderzoeksvraag	32
5.3. Conclusie	32
5.4. Aanbevelingen.....	33
5.5.Samenvatting	33
Hoofdstuk 6. Evaluatie en reflectie	34
Nawoord.....	37
Literatuurlijst	38
Bijlage 1. Het schoolrapport van school S. te T.	40
Bijlage 2 Inhoud van het portfolio week.	47
Bijlage 3.....	51
Presentatieportfolio film 1 na 3 weken.....	51
Presentatieportfolio film 2 na 6 weken.....	54
Presentatieportfolio film 3 na 9 weken.....	61
Bijlage 4 Verwerken van de data portfolio gesprekken.....	67

Samenvatting

In dit onderzoek wordt bekeken of het maken van een portfolio extra waarde kan hebben voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking met een cluster 2 indicatie¹. Deze vraag is opgesteld naar aanleiding van een observatie door een leerkracht die zag dat leerlingen weinig waardering en erkenning haalden uit hun schoolrapport.

Na een korte beschrijving van de kenmerken van een cluster 2 leerling, worden de motivatietheorie van Maslow (1972), het portfoliogebruik in het onderwijs in het algemeen en het belang van interactief taalonderwijs in het cluster 2 onderwijs bekeken. Het onderzoek wordt gedaan onder twaalf leerlingen uit groep 4/5 van een cluster 2 school. De leerlingen vullen gedurende negen weken een portfolio en houden daar met hun leerkracht reflectiegesprekken over. De data-analyse levert gegevens op over de hoeveelheid, de momenten van verzamelen en de motivatie van de keuzes.

Door het beantwoorden van de deelvragen kan geconcludeerd worden dat op de eerste plaats, volgens de motivatietheorie van Maslow (1972) en de ervaringen van onderwijsinstellingen met portfolio's, de motivatie van leerlingen vergroot wordt als zij erkenning en waardering krijgen. Op de tweede plaats wordt het portfolio op verschillende manieren in het onderwijs gebruikt naar gelang de populatie en het doel. Vervolgens is het maken en vooral het reflecteren een prima middel om interactief taalonderwijs te geven. Ook blijken de leerlingen verschillende redenen te hebben voor hun keuze bij het vullen van het portfolio. Ten slotte maakt juist het reflecteren op het verzamelde werk een succes van het portfolio.

Het maken van een portfolio zou een waardevolle aanvulling zijn in het cluster 2 onderwijs. Op de eerste plaats is het een aanvullend middel voor het aldaar gebruikte interactief taalonderwijs. En op de tweede plaats kan het maken van het portfolio de motivatie van de leerlingen vergroten.

¹ Onderwijs in cluster 2 is gericht op leerlingen met gehoorproblemen, spraak- en/of taalproblemen (ESM, ernstige spraakmoeilijkheden) en leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum bij wie de beperking primair ligt op het gebied van de communicatieve vaardigheden.

Inleiding

Het is warm in de klas, de laatste dag voor de zomervakantie, alle knutselwerkjes en schriftjes die mee naar huis genomen kunnen worden, zijn uitgedeeld. De leerlingen van groep 4 zitten verwachtingsvol te kijken naar de stapel rapporten die de juf voor zich heeft liggen. De juf vertelt dat ze vindt dat de kinderen dit jaar hard hebben gewerkt en daardoor goed vooruit zijn gegaan. De juf is trots op haar leerlingen. Ze deelt de rapporten uit en ze heeft voor ieder een persoonlijke opmerking.

De oogjes twinkelen.

Maar dan komen de vragen;

“Wat is een ‘v’?”

“Wat is een voldoende?”

“Wat betekent: ‘Je bent communicatief vaardig’?”

“Juf, wil je het even voorlezen? “

En nog veel meer....

De juf is lang bezig om op de vragen in te gaan maar het lukt haar niet om die allemaal naar tevredenheid te beantwoorden.

De twinkelingen zijn verdwenen.

Mijn naam is Annet den Boogert - Pastoors en ik ben leerkracht op een school voor leerlingen met auditieve en/of communicatie beperkingen (cluster 2).

Aan het einde van het schooljaar 2009- 2010 stelden de leerlingen uit mijn groep van school S. te T. mij de bovenstaande vragen. Na deze afsluiting van het schooljaar was ik er van overtuigd dat het wenselijk zou zijn om het schoolrapport (bijlage 1) te veranderen.

De manier van beoordelen met het huidige schoolrapport lijkt, naar mijn mening niet, aan te sluiten bij de leerlingen op deze school. Ik denk dat de leerlingen hun werk, hun gedane arbeid, hun kennis, hun beleving en hun ontwikkeling niet terug zien in het rapport. Daarnaast komt het taalgebruik in het schoolrapport niet overeen met de dagelijkse praktijk.

Hoofdstuk 1. De onderzoeksvraag.

Inleiding.

Portfolio is het onderwerp voor mijn praktijkonderzoek. Het onderzoek zal uitgevoerd worden in een groep 4 en 5 van school S. te T., een school voor leerlingen met auditieve en/of communicatieve beperkingen. De leerlingen hebben de leeftijd tussen 7 en 10 jaar en hebben het niveau, in vergelijking met de basisschoolleerling, van groep 3 en 4. Het woord portfolio komt uit het Latijn, portare (dragen) en folium (vel papier) en het betekent een verzameling van werken van een persoon (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Portfolio>, 2010) (Konings & Braat Goderie, 2006). Het portfolio werd in eerste instantie door kunstenaars gebruikt om hun werk te kunnen presenteren. Daarna is het op breder vlak gebruikt, onder andere in het onderwijs.

1.1. Probleemstelling

De reden dat ik voor het onderwerp portfolio heb gekozen is dat ik bij het uitdelen van de schoolrapporten op school S. constateerde dat de leerlingen daar veel vragen over hadden. Zij hadden vragen over de onderwerpen die beoordeeld werden (bijvoorbeeld 'je bent communicatief ingesteld' en 'taalbeschouwing'), de beoordelingen (bijvoorbeeld "Wat is een 'v'?" en "Wat is een voldoende?") en de opmerkingen geschreven door de leerkracht (die konden ze nog niet lezen). Uit de vele vragen van de leerlingen concludeer ik dat zij de inhoud van het rapport niet hebben begrepen, waardoor zij hun vorderingen en hun ontwikkeling niet kunnen zien. Bij het maken van het huidige schoolrapport is men van het volgende uitgegaan: " Dit rapport is een verslag van de vorderingen van uw kind in de afgelopen periode. De beoordeling geeft de prestaties aan van uw kind met betrekking tot de aangeboden leerstof. Dit betekent dat we geprobeerd hebben om uw kind op een begrijpelijke wijze inzicht te geven in de mogelijkheden op dit moment binnen deze klas" (citaat uit het schoolrapport van school S, zie bijlage 1). In de toelichting voor de leerkrachten staat nog vermeld dat er van een positieve waardering uitgegaan wordt. Daarmee wordt bedoeld dat positieve waarderingen genoemd worden en negatieve niet.

Het managementteam, verschillende leerkrachten en orthopedagogen steunen mij in dit onderzoek. Zij vinden ook dat het schoolrapport voor de leerlingen niet begrijpelijk is. Zij constateren dat de leerlingen weinig reactie tonen bij het uitdelen en bespreken van het rapport. Ook ouders die ik heb gesproken over mijn onderzoek en het huidige schoolrapport, vertellen dat hun leerlingen het schoolrapport niet begrijpen. Zij geven dan ook volledige toestemming voor het gebruiken van filmmateriaal van hun leerlingen voor dit onderzoek. Ik zou het wenselijk vinden als er binnen 2 jaar veranderingen komen in het schoolrapport van school S.

1.2. Doelstelling

Veel leerlingen van school S. (cluster 2) begrijpen de beoordelingen op het huidige schoolrapport onvoldoende. Hierdoor lopen zij de erkenning en de waardering mis. De behoefte aan erkenning en waardering is één van de vijf behoeften die essentieel is voor de opvoeding van een kind (Maslow, 1972). Met mijn onderzoek wil ik gaan bekijken of het maken van een portfolio een aanvulling kan zijn op het schoolrapport waardoor de leerlingen erkenning en waardering ervaren voor hun geleverde prestaties en ontwikkeling. Uiteindelijk is het doel van mijn onderzoek om een aanzet te geven tot het vervangen van het schoolrapport door een portfolio (presentatie en/of evaluatieportfolio, zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.3.2. Soorten portfolio).

1.3.Onderzoeksvraag:

Wat is de meerwaarde van het werken met een portfolio voor leerlingen uit het cluster 2 onderwijs?

Deelvragen

1. Waarom is het voor de ontwikkeling van leerlingen van belang dat zij erkenning en waardering krijgen?
2. Hoe wordt een portfolio gebruikt in het primaire of speciaal onderwijs?

3. Hoe past het maken van een portfolio binnen de uitgangspunten van het interactief taalonderwijs?
4. Hoe vullen de leerlingen hun portfolio en hoe reflecteren zij hierop?

1.4.Samenvatting

Door onderzoek zal getracht worden aan te tonen dat een juist gekozen beoordelingsmiddel de leerlingen van school S. te T. de behoefte aan erkenning en waardering krijgen, waardoor zij zich verder kunnen ontwikkelen.

Hoofdstuk 2. Theoretische onderbouwing onderzoek.

Inleiding.

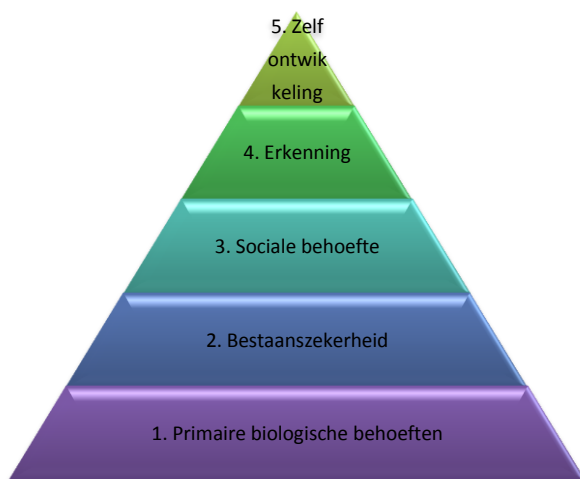
In dit hoofdstuk worden de kenmerken van een cluster 2 leerling, de motivatietheorie van Maslow en de definities en functies van portfolio's beschreven. Vervolgens worden ervaringen van het werken met portfolio's in het (speciaal)basisonderwijs genoemd. Ten slotte wordt het gebruik van portfolio's belicht bij interactief taalonderwijs.

2.1. Kenmerken van een cluster 2 leerling.

Onderwijs en begeleiding in cluster 2 zijn gericht op leerlingen met gehoorproblemen, spraak- en/of taalproblemen (ESM, ernstige spraakmoeilijkheden) en leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum bij wie de beperking primair ligt op het gebied van de communicatieve vaardigheden. De leerlingen hebben bij de communicatie problemen met zowel de taalproductie als de taalperceptie. Deze leerlingen hebben naast de gewone communicatie kanalen ook extra aanwijzingen nodig om taal te begrijpen. Concretiseren en visualiseren is voor de leerlingen noodzakelijk om taal te begrijpen maar ook om taal te produceren. (zie par.2.4.)

2.2 Motivatietheorie van Maslow.

De humanistische psycholoog Abraham Maslow heeft een motivatietheorie ontwikkeld die is gebaseerd op de 5 belangrijkste behoeftes van de mens. Volgens hem is de mens van nature gemotiveerd om zich te ontwikkelen maar dan moet er wel aan bepaalde behoeftes worden voldaan en wel in een specifieke volgorde:

1. Primaire biologische behoeften. De mens heeft allereerst behoefte aan zuurstof, eten, drinken, kleding, onderdak etc.
2. Bestaanszekerheid of te wel de mens heeft behoefte aan veiligheid.
3. Sociale behoefte. De mens heeft behoefte aan liefde en de behoefte ergens bij te horen.

4. De mens heeft behoefte aan erkenning en waardering. Er is enerzijds behoefte aan zelfwaardering d.w.z. een verlangen naar zelfvertrouwen en succeservaringen. En anderzijds is er behoefte aan waardering door anderen, d.w.z. respect, aanvaarding, erkenning als persoon, erkenning op grond van prestaties en kwaliteiten.
5. De behoefte aan zelfverwezenlijking. Als aan alle voorgaande behoeftes is voldaan zal de mens pas toekomen aan volledige zelfontplooiing.

In mijn onderzoek zal ik me voornamelijk richten op de vierde behoefte, het verlangen naar erkenning en waardering.

2.3. Portfolio in het basisonderwijs.

2.3.1. Definitie van portfolio.

Een definitie van een portfolio is niet zomaar te geven. Oorspronkelijk is het een map waarin kunstenaars hun ontwerpen bewaarden en deze konden presenteren aan belangstellenden. In de afgelopen jaren heeft het portfolio een bredere functie gekregen in de maatschappij. Door middel van een portfolio kunnen mensen hun competenties op bijzondere manier documenteren. Maar hierdoor zijn er verschillende definities van portfolio terug te vinden in de literatuur. Castelijns, Kenter & Van Loo (Castelijns J., 2008) halen verschillende definities aan:

- in het primaire en secundaire onderwijs wordt een portfolio als een verzameling van werk van een leerling gezien, waar de ontwikkeling van de leerling in vastgelegd wordt;
- een portfolio is een doelgerichte verzameling van werk van een leerling van inspanning, vooruitgang en resultaat in een of meer gebieden. De leerling behoort de werkstukken zelf gekozen te hebben, daarbij moeten de selectie en beoordelingscriteria aanwezig zijn met een reflectie van de leerling (Paulson, Paulson, & Meyer, 1996);
- het werken met portfolio's is een vorm van evaluatie waarbij de leerling een actieve inbreng heeft. De leerling wordt gestimuleerd om na te denken over zijn ontwikkelingsproces, van daaruit de zwakke en sterke punten te lichten waardoor er leerdoelen geformuleerd kunnen worden. Met deze bewust geselecteerde verzameling werk wordt de ontwikkeling van een leerling gedocumenteerd (Kemp & Toperoff, 1998);

- Miessen (1998) omschrijft een portfolio als volgt; "een systematische en geordende verzameling van het werk van een kind dat zijn inspanning, voortgang en resultaten laat zien op een of meerdere vormingsgebieden gedurende een tijdsperiode";
- portfolio's bevatten werkstukken van leerlingen die doelgericht gekozen zijn en voorzien van commentaar en reflectie (Danielson, 1997).

2.3.2. Soorten portfolio.

In het algemeen worden er in het onderwijs met drie verschillende portfolio gewerkt (Danielson, 1997) :

Werkportfolio: in het werkportfolio worden alle voltooide en onvoltooide opdrachten bewaard. Vanuit het werkportfolio worden werken geselecteerd voor een presentatie en/of evaluatieportfolio.

Presentatieportfolio: hierin worden geselecteerde opdrachten en de beste voorbeelden van de leerling bewaard. De leerling reflecteert op het geselecteerde werk en beargumenteert deze keuze.

Evaluatieportfolio: hierin worden resultaten bewaard om verantwoording af te leggen over het leerproces. Daar kunnen toetsgegevens en werkstukken met beoordelingscriteria in gedaan worden.

2.3.3. Functies van portfolio's.

Portfolio's kunnen voor verschillende doeleinden gebruikt worden. Castelijns (2008) noemt negen functies (Kemp, 1998) voor het leerproces.

1. Een portfolio verbindt reflectie aan handelen. Als een leerling reflecteert op zijn werk, kan hij zelf achterhalen hoe hij moet handelen en plannen bij een volgende opdracht.
2. Een portfolio geeft een gedifferentieerd profiel van de ontwikkeling van de leerling. In de breedte worden de kennis en vaardigheden getoond, in de diepte wordt de kwaliteit van het werk dan wel het leerproces getoond en in tijd wordt de groei / ontwikkeling getoond.
3. Een portfolio maakt het mogelijk om op verschillende gebieden te beoordelen. Naast geschreven onderwerpen kunnen ook mondelinge en getekende onderwerpen beoordeeld worden.

4. Een portfolio bevordert dat leerlingen zich meer bewust worden van het leerproces doordat zij de doelen en de beoordelingscriteria kennen bij de reflectie.
5. Een portfolio biedt leerlingen de kans om op hun eigen niveau hun werk te presenteren; gedifferentieerde evaluatie.
6. Een portfolio stimuleert de actieve inbreng van de leerlingen. De leerlingen selecteren zelf hun werk en kunnen dan hun ontwikkeling zelf volgen en leerdoelen stellen. De leerling krijgt meer verantwoordelijkheid voor zijn eigen leerproces.
7. Een portfolio bevordert de motivatie van leerlingen. Door succeservaringen wordt hun zelfvertrouwen vergroot.
8. Een portfolio bevordert de interactie tussen leerkracht en leerling en tussen leerlingen onderling, doordat er gediscussieerd moet worden over de keuze, het resultaat, de aanpak en de te stellen leerdoelen.
9. Een portfolio maakt het voor ouders en leraren van andere klassen mogelijk het leerproces op een andere manier te volgen dan via een cijferlijst.

Uit geraadpleegde literatuur komt naar voren dat het maken van een portfolio voornamelijk een succes is als er gereflecteerd wordt op het werk. Het enkel verzamelen van werk heeft minder effect op het leerproces. 'It is the reflection that makes the portfolio' (Burke, 2001). Van Kammen (2002) zegt dat de kern van het werken met portfolio is om naar het werk van de leerlingen te kijken en erover in gesprek te gaan met de leerlingen. En de kracht daarvan is dat het een talige activiteit is. Dat geldt zeker als het gaat over leerlingen met taal- en spraakmoeilijkheden zoals bij mij op school S. Reflecteren kan zowel schriftelijk als mondeling. Leraren kunnen een belangrijke rol spelen bij het reflecteren door de leerlingen open vragen te stellen. Bij het reflecteren blijken leerlingen verschillende mentale processen te doorlopen (Castelijns, 2008). De leerling beoordeelt zelf zijn eigen werk en geeft daar een waardering aan. Bij die beoordeling kan de leerling aangeven wat de oorzaak is van het succes. De leerling kan ook zijn resultaten vergelijken met eerdere prestaties, waardoor hij een leereffect kan zien en eventueel vooruitgang en ontwikkeling. De leerling kan zijn strategieën voor het maken van zijn werk veranderen na een reflectie. Tot slot kan een leerling zijn persoonlijke beleving van het werk weergeven. Deze processen zijn van belang bij de ontwikkeling van

een kind. De behoefte aan erkenning en waardering, die Maslow (1972) in zijn motivatietheorie beschrijft, kan verkregen worden door te reflecteren, waardoor de volgende stap naar zelfontplooiing gezet kan worden.

Castelijns (2008) trekt de volgende conclusies uit een ontwikkelingsproces van het invoeren van een portfolio op de Theo Thijssenschool in Sappermeer. De belangrijkste functie bij het maken van het portfolio is het bevorderen van het zelfvertrouwen door het bespreken van succeservaringen. De leerlingen schrijven hun successen toe aan de eigen inzet waardoor zij meer gemotiveerd worden. Zij waarderen hun eigen werk waardoor gevoelens van trots ontstaan. Ook nemen de leerlingen gaandeweg het proces steeds meer verantwoordelijkheid voor het vullen van hun portfolio en gaan zij hun werk vergelijken met eerdere gemaakt werk waardoor zij een ontwikkeling zien. Door gesprekken met leerlingen krijgt de leraar informatie over verschillende werkstukken waardoor hij een completer beeld heeft van de leerling en zijn ontwikkeling. Het portfolio is een nuttige aanvulling op alle andere gegevens die over het kind verzameld zijn gedurende het schooljaar voor ouders en ook voor de leraar die de leerling het volgende jaar in zijn klas krijgt. Maar het stellen van persoonlijke doelen wordt bijna niet gedaan en de leerlingen verbinden geen handelingen aan reflecties over hun werk.

2.4. Interactief taalonderwijs.

Interactief taalonderwijs staat centraal binnen het cluster 2 onderwijs om de leerlingen zoveel mogelijk tot taal te brengen. De uitgangspunten van interactief taalonderwijs volgens het Expertisecentrum Nederlands zijn betekenisvol leren, sociaal leren en strategisch leren (Interactief taalonderwijs en portfolio's in het speciaal (basis)onderwijs, 2007). Verhallen (Verhallen & Walst, 2001) gaat er vanuit dat interactie met leerlingen de taalontwikkeling stimuleert. Om die interactie goed te laten verlopen, dient het taalaanbod op het juiste niveau te zijn, moet er ruimte geboden worden om zowel taal te produceren als met taal te experimenteren en moet er feedback gegeven worden op de taaluitingen van leerlingen.

Het maken van portfolio's kan een middel zijn bij interactief taal onderwijs. Het verzamelen van werk is dan niet het doel maar het proces van verzamelen, selecteren en reflecteren kan de gesprekken tussen leerling en leerkracht en tussen leerlingen onderling bevorderen.

2.5. Samenvatting.

In dit hoofdstuk werd beschreven dat volgens Maslow het noodzakelijk is dat leerlingen waardering en erkenning krijgen omdat zij alleen dan zich verder kunnen ontwikkelen. Een portfolio is niet alleen een verzameling van prestaties maar het is ook een startpunt voor reflectie en een bron van informatie over een breed gebied. Ervaringen met het invoeren van een portfolio op een school laten zien dat het zelfvertrouwen van de leerlingen daardoor bevorderd wordt en de motivatie toeneemt. Het portfolio kan een middel zijn om interactief taalonderwijs te stimuleren. Op de eerste plaats omdat een portfolio concreet en betekenisvol materiaal is. Vervolgens wordt er gereflecteerd met de leerkracht en medeleerlingen waardoor de leerling inzicht krijgt in zijn manier van werken en daar verbetering in kan aanbrengen. Ten slotte kan er tijdens de reflectie feedback gegeven worden op de taaluitingen.

Hoofdstuk 3. Onderzoeksmethodologie.

Inleiding.

In dit hoofdstuk zal beschreven worden hoe het onderzoek zal plaatsvinden in groep 4 / 5 van school S. te T. De groep bestaat uit 12 leerlingen met een cluster 2 indicatie. In dit onderzoek gaan deze leerlingen een werkportfolio en een presentatieportfolio maken. Er zal door middel van observaties tijdens het vullen van het portfolio en het voeren van de reflectiegesprekken onderzocht worden wat de meerwaarde voor hen is van het werken met een portfolio.

3.1. Opbouw van het onderzoek.

In het onderzoek wordt met twee portfolio's gewerkt. Een werkportfolio zoals Danielson (1997) beschreven heeft, is een map waarin de leerlingen gedurende een bepaalde tijd werkjes bewaren waarvan zij denken dat die in aanmerking komen voor de uiteindelijke selectie. En een presentatieportfolio zoals Danielson (1997) het beschreven heeft, is een map waarin de leerling een selectie van de werkjes bewaart waarvan de leerling vindt dat het representeert wat hij geleerd heeft in de afgelopen periode. Deze observaties zullen kwantitatieve gegevens opleveren.

De reflectiegesprekken zullen plaatsvinden tijdens het vullen van het presentatieportfolio. De leerling geeft een reflectie en hij kan daarbij geholpen worden door de leerkracht aan de hand van vragen. (Zie hiervoor paragraaf 3.1.3.) Voor het verzamelen van gegevens wil ik zoveel mogelijk filmopnames maken en die achteraf bestuderen aan de hand van kijkwijzers (zie hiervoor paragraaf 3.1.3.). Deze observaties zullen kwalitatieve gegevens opleveren.

Reflecteren kan door schriftelijke vastlegging, gesprekken of beide. In dit onderzoek is de keuze gemaakt om reflectiegesprekken te houden. De leerlingen hebben problemen met het schriftelijk formuleren van zinnen en met de juiste spelling. Dat zou de aandacht van de inhoud van het presentatieportfolio en de reflectie kunnen afleiden. Reflectiegesprekken kunnen de interactie tussen leerling en leerkracht bevorderen, daarbij kan de leerkracht door vragen te stellen de leerling ondersteunen bij de reflectie

3.1.1. De voorbereidingen.

De voorbereidingen voor het onderzoek begonnen met het aanschaffen van twee verschillende soorten mappen, te weten mappen waar losse papieren in bewaard kunnen worden en mappen met ringbanden. Daarnaast is een krat gekocht waarin alle mappen opgeborgen kunnen worden. Voor het beeldmateriaal is een videocamera, fototoestel en een statief gebruikt. Naast de materialen moest ook het lesrooster aangepast worden zodat er regelmatig aandacht geschonken kon worden aan het verzamelen van werk en het persoonlijk maken van de mappen.

Aan de leerlingen is verteld dat zij een presentatieportfolio (in de klas noemen we die presentatiemap) gaan maken met werkjes die ze graag zouden willen bewaren en eventueel aan andere mensen willen laten zien. Voordat de leerlingen dat presentatieportfolio gaan vullen, moeten zij werkjes gaan verzamelen die mogelijk in aanmerking komen voor het presentatieportfolio. Die werkjes bewaren zij in het werkportfolio (in de klas noemen wij die verzamelmap).

3.1.2. Tijdschema van het onderzoek in de klas.

De leerlingen krijgen in de eerste week uitleg over het maken van een werkportfolio en een presentatieportfolio. De leerlingen gaan vervolgens negen weken het werkportfolio vullen met werkjes die eventueel in aanmerking komen voor het presentatieportfolio. Aan het einde van elke derde week kiezen de leerlingen werkjes die zij in hun presentatieportfolio willen stoppen. Elke leerling heeft een reflectiegesprek met de leerkracht. Vier reflectiegesprekken worden gefilmd. In de negende week presenteren de leerlingen hun portfolio aan hun groepsgenoten. Vier presentaties worden gefilmd. Het vullen van het werkportfolio en het presentatieportfolio worden geobserveerd gedurende de negen weken door de leerkracht. Daarbij wordt kijkwijzer A en B (zie par. 3.1.3) gebruikt. Bij de reflectiegesprekken worden kijkwijzer C (zie par. 3.1.3) gebruikt.

Week	
1 t/m 9	Het vullen van werkportfolio
3 - 6 - 9	Selectie maken voor presentatieportfolio. Reflectie tijdens het vullen van het presentatieportfolio

3.1.3. Observatie.

Ik wil een gestructureerde observatie gebruiken via aandachtspunten (Harinck, 2010).

Kijkwijzer A.

Het vullen van het werkportfolio door de leerling.

- 1) Hoeveel werkjes kiest de leerling voor het werkportfolio?
- 2) Met welke vakken vult de leerling het werkportfolio?
- 3) Wanneer vult de leerling het werkportfolio?

Kijkwijzer B.

Het vullen van het presentatieportfolio door de leerlingen

- 1) Hoeveel werkjes kiest de leerling voor het presentatieportfolio?
- 2) Met welke vakken vult de leerling het presentatieportfolio?

Kijkwijzer C.

Het reflecteren van de leerlingen op hun werk.

- 1) Wat vertelt de leerling bij een spontane reflectie?
- 2) Wat is zijn motivatie voor zijn selectie?
- 3) Hoe geeft de leerling aan dat zijn werk veranderd is?

De volgende vragen kunnen gesteld worden als ondersteuning bij de reflectie. Wat kan je over dit werk vertellen? Hoe heb je dit werk aangepakt? Waarom mag het in het presentatie portfolio? Hoe ga je het de volgende keer doen? Waarom worden de overige werkjes niet in het presentatie portfolio gedaan? Bij de derde ronde van reflectiegesprekken heb ik nog een vraag gesteld aan de leerlingen: "Als je de presentatiemap mee naar huis mag nemen, wat zal er dan gebeuren?".

Tijdens de observatie van de reflectiegesprekken in week drie zullen de vragen 1) en 2) gebruikt worden. Bij de observatie in week zes en negen zal tevens vraag 3) gebruikt worden.

3.2. Het onderzoek.

De leerlingen selecteren werkjes en vullen daarmee hun werk- en presentatieportfolio. Er vinden reflectiegesprekken plaats naar aanleiding van de keuzes voor het presentatieportfolio.

3.2.1. Het werkportfolio.

In het werkportfolio verzamelen de leerlingen werkjes die eventueel in aanmerking komen om in het presentatieportfolio te doen. De leerlingen krijgen een groene of een paarse map waar zij losse bladen in kunnen bewaren. Om de map een persoonlijk tintje te geven, maken de leerlingen een tekening van zichzelf die met plakplastic op de voorkant van de map geplakt wordt.

Werkportfolio

Om het voor de leerlingen concreet te maken wat de bedoeling is, heeft de leerkracht de opdracht gegeven om een bepaald taalwerk (een verslag en een tekening van een uitstapje) in het werkportfolio te stoppen. De leerlingen krijgen tijd en gelegenheid om werkjes in hun werkportfolio te stoppen. De leerkracht stimuleert hen daarin. Problemen die daarbij voorkomen, worden in samenspraak met de leerling opgelost zoals het kopiëren van bladzijden uit werkschriften, het maken van foto's van handvaardigheidopdrachten etc. De leerlingen worden er regelmatig aan herinnerd om het werkportfolio te vullen. Tijdens het vullen van de werkportfolio worden de leerlingen geobserveerd aan de hand van kijkwijzer A (par. 3.1.3).

3.2.2 Het presentatieportfolio.

Het presentatieportfolio wordt gevuld na drie keer drie weken met een selectie uit het werkportfolio. De leerling maakt een keuze om werkjes voor langere tijd te bewaren en/ of aan anderen te laten zien. De motivatie voor de keuzes kunnen en mogen divers zijn. Tijdens het vullen van de presentatieportfolio's wordt de inhoud ervan geobserveerd aan de hand van kijkwijzer B (par. 3.1.3).

Presentatieportfolio

3.2.3. Het reflectiegesprek.

Nadat de leerling een selectie heeft gemaakt voor zijn presentatieportfolio, wordt een gesprek gehouden met de leerkracht, waar de leerling zijn keuzes motiveert en reflecteert op zijn werk. Indien de leerling niet spontaan reflecteert, kan de leerkracht hem ondersteunen door open vragen te stellen. Bij de reflectiegesprekken in de negende week wordt aan het eind van het gesprek gevraagd op welk geselecteerd werk de leerling het meest trots is. Deze gesprekken worden zowel in het klaslokaal als in een aparte ruimte gehouden. De gesprekken worden gefilmd zodat er achteraf geobserveerd kan worden aan de hand van kijkwijzer C (par. 3.1.3.).

3.3 De data-analyse.

De kwantitatieve gegevens van de observaties van het vullen van de werk- en de presentatieportfolio's zullen verwerkt worden in grafieken. De inhoud van de portfolio's worden in week drie, zes en negen geteld. Deze gegevens worden in een

schema gezet (bijlage 2) waarin vermeldt staat hoeveel werkjes iedere leerling per vakgebied heeft verzameld (Kijkwijzer A en B).

Bij de kwalitatieve gegevens van de observaties van de reflectiegesprekken wordt er een inhoudsanalyse (Harinck, 2010) gebruikt. De reflectiegesprekken worden in week drie, zes en negen gehouden, deze worden op video opgenomen. De uitspraken van de leerlingen die op video zijn opgenomen, worden eerst allemaal uitgeschreven (bijlage 3). Vervolgens worden de uitspraken verzameld (bijlage 4). Tot slot worden de uitspraken aan de hand van kijkwijzer C in categorieën ingedeeld.

3.4 Ethiek

De leerlingen zijn op de hoogte gebracht van het feit dat een onderzoek in hun groep wordt gedaan naar het ontwikkelen van een nieuw schoolrapport op school S. te T. Zij willen daar aan meewerken. De ouders van de leerlingen van school S. te T. hebben bij plaatsing van hun kind toestemming gegeven voor foto- en filmopnames ten behoeve van publicatie, ontwikkeling en studie. Desondanks zijn alle ouders tijdens de ouderavond ingelicht over dit onderzoek en is hen gevraagd of zij bezwaar zouden hebben als er filmopnames van hun kind bij dit onderzoek gevoegd zouden worden. Geen van de ouders had bezwaar.

3.5 Validiteit en betrouwbaarheid

Het onderzoek is gehouden op klassenniveau. In eerste instantie is toestemming hiervoor gevraagd aan het management team van school S. te T. Vervolgens is aan ouders, tijdens een persoonlijk gesprek, het onderzoek uitgelegd en tevens toestemming gevraagd voor deelname en het maken van video opnames van hun zoon tijdens reflectiegesprekken en het tonen van de opnames op de opleiding. Tot slot aan de leerlingen uitleg gegeven over het onderzoek en gevraagd of zij hieraan mee wilden doen. Om te weten te komen of door het maken van een portfolio de leerlingen meer waardering en erkenning krijgen, hebben twaalf leerlingen werkportfolio's en presentatieportfolio's gevuld en daarop gereflecteerd. Dit leverde kwantitatieve gegevens op. Op drie verschillende momenten (respectievelijk derde, zesde en negende week) zijn er reflectiegesprekken gehouden door de leerkracht met de leerlingen waarvan er vijftien op video zijn opgenomen. De uitspraken zijn per type geclusterd. Dit leverde kwalitatieve gegevens op.

3.6. Samenvatting

In dit hoofdstuk staat centraal het selecteren van de werkjes voor een werk- en presentatieportfolio door de leerlingen en het reflecteren over de definitieve selectie met de leerkracht. De reflectiegesprekken worden gefilmd en achteraf geobserveerd aan de hand van kijkwijzers. De kwantitatieve gegevens worden verwerkt in grafieken en de kwalitatieve gegevens uit de gesprekken worden gebundeld. Leerlingen en ouders hebben hun medewerking aan dit onderzoek verleend.

Hoofdstuk 4. Resultaten van de data-analyse

Inleiding

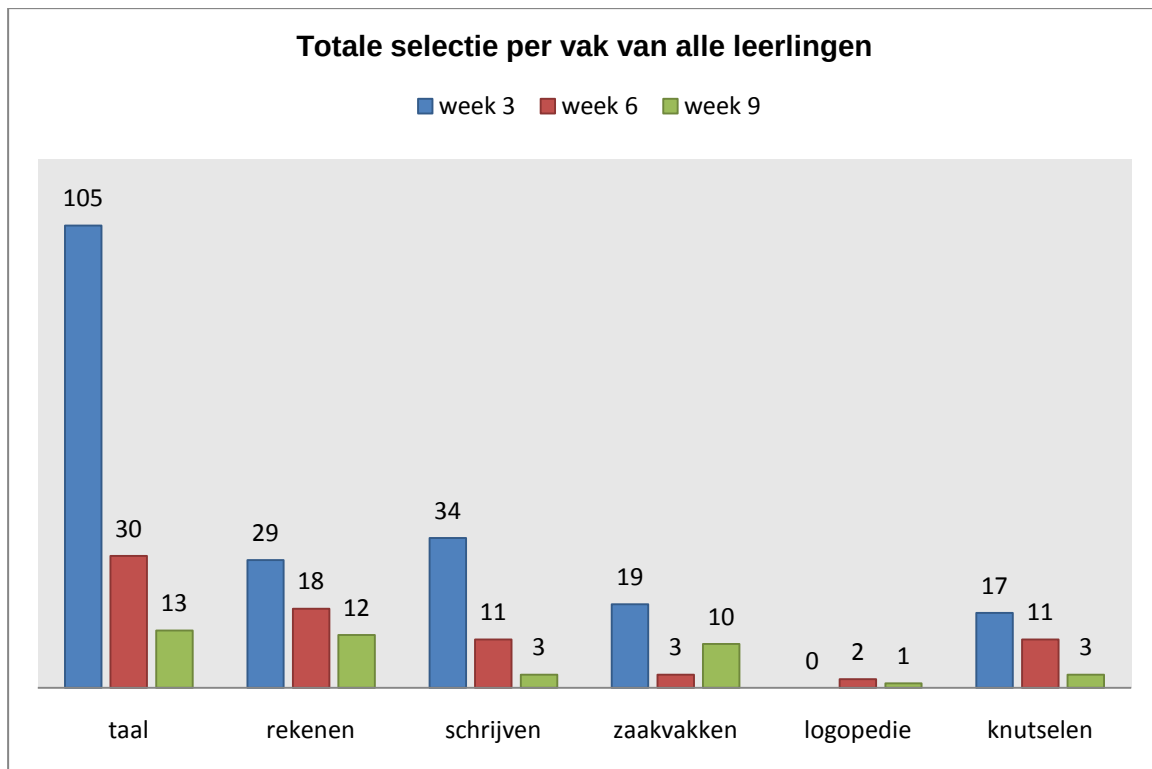
In dit hoofdstuk worden alle data beschreven en samengevat die zijn verkregen tijdens het onderzoek in groep 4/5 van school S. te T. De kwantitatieve gegevens (het aantal geselecteerde werken) worden in grafieken weergegeven. De kwalitatieve gegevens (de uitspraken van de leerlingen over hun motieven voor hun selectie tijdens de reflectiegesprekken) worden samengevat.

4.1. Hoe vullen de leerlingen hun portfolio?

De leerlingen hebben gedurende negen weken werk verzameld dat zij willen bewaren en aan anderen willen presenteren. In grafieken wordt weergegeven hoeveel werk zij verzameld hebben en van welk vakgebied. Vervolgens wordt bij benadering beschreven wanneer zij de portfolio's hebben gevuld.

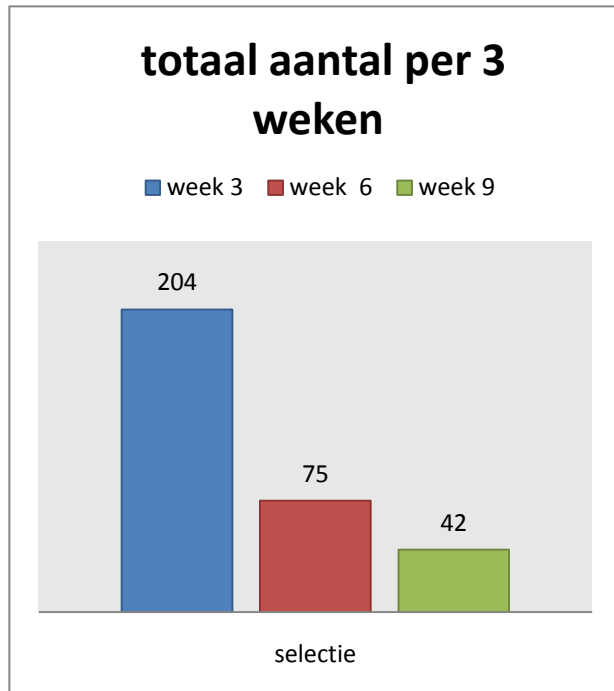
4.1.1. Het aantal werkjes in de portfolio's.

Het aantal, dat de leerlingen in de werk- en presentatieportfolio's hebben verzameld, zijn in de derde, de zesde en de negende week geteld per vak en in schema's gezet (bijlage 2). Het totale aantal werkjes in de werkportfolio's is 329 en in de presentatieportfolio's 324, een verschil van minder dan 2 procent. Omdat het verschil tussen het invullen van het werkportfolio en het presentatieportfolio zo minimaal is, zijn de gegevens samengevoegd. De totale selectie van alle leerlingen per vak is in een grafiek geplaatst (zie tabel 1). Tot de selectie van taal behoren taalopdrachten van taalbeschouwing, technisch lezen, begrijpend lezen en spelling. Bij rekenen horen methodegebonden opdrachten en toetsen, automatiseringsopdrachten, eigen producties en klokkijken. Bij het vak schrijven zijn alleen bladzijden uit het schrijfschrift gekozen. Tot de zaakvakken behoren aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde en techniek. Bij logopedie zijn het opdrachten die bij de logopediste gedaan zijn. Onder knutselen vallen alle werkjes die leerlingen bij teken- en handvaardigheidlessen en vrije momenten hebben gemaakt.

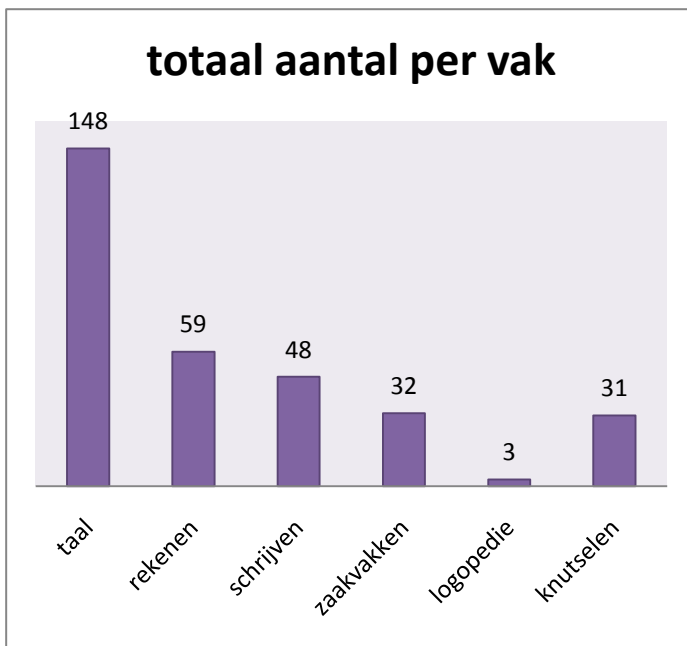

Tabel 1

In de derde week zijn de meeste werken geselecteerd, daarna in de zesde week en tot slot zijn er in de negende week de minste werkjes geselecteerd (zie tabel 2).

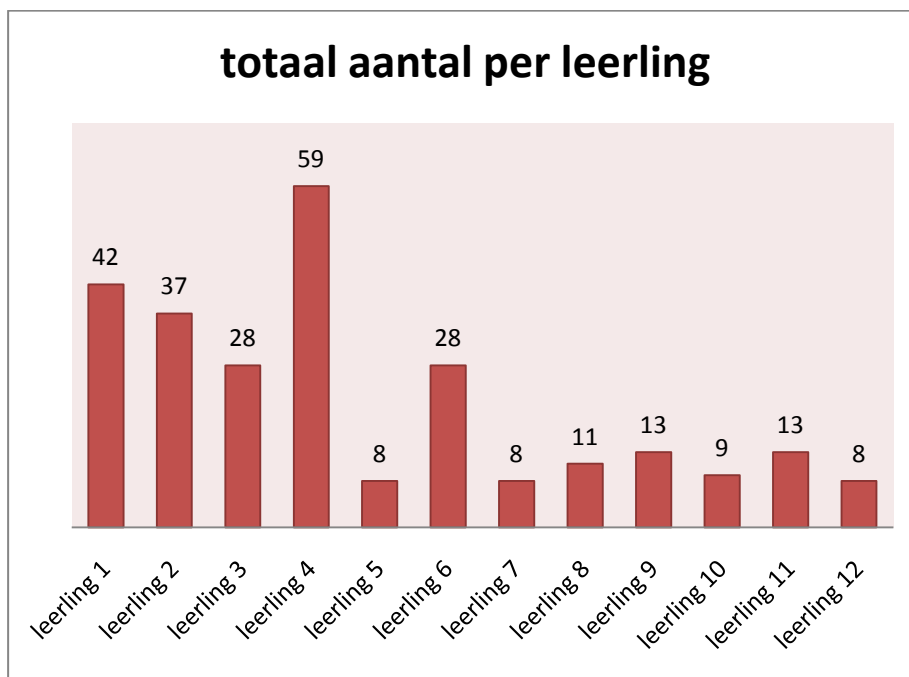
Tabel 2

De leerlingen hebben in de gehele periode van 9 weken voor taal de meeste werkjes geselecteerd, vervolgens voor rekenen, schrijven, zaakvakken, knutselen en ten slotte voor logopedie (zie tabel 3).

Tabel 3

De leerlingen 1 t/m 8 zitten in groep 5 en de leerlingen 9 t/m 12 zitten in groep 4. Er zijn gemiddeld 27 werken geselecteerd (324 werkjes gedeeld door 12 leerlingen). Vijf leerlingen zitten boven het gemiddelde van de totale groep. Zij zitten allen in groep 5. De overige zeven leerlingen zitten onder het gemiddelde, drie van hen zitten in groep 5 en 4 zitten in groep 4. (zie tabel 4).

Tabel 4

4.1.2. De momenten van het verzamelen van werk voor het werkportfolio.

In principe hadden de leerlingen gedurende de negen weken continu de gelegenheid om werkjes te verzamelen voor hun portfolio's. Ondanks dat de leerlingen herhaaldelijk verteld werd dat zij op ieder moment aan hun portfolio mochten werken, verzamelden zij voornamelijk op die momenten wanneer ze eraan herinnerd werden dat zij de mogelijkheid hadden om het portfolio te vullen. Enkele leerlingen hebben buiten deze momenten werkjes geselecteerd en in de mappen gedaan.

4.2. Hoe reflecteren de leerlingen op hun presentatieportfolio?

De reflectiegesprekken zijn na de derde, zesde en negende week gevoerd met de leerkracht. Er zijn totaal vijftien reflectiegesprekken gefilmd. De reflectiegesprekken van de leerlingen met de leerkracht zijn eerst uitgeschreven en daarna is een inhoudsanalyse op de uitspraken van de leerlingen toegepast. Uitspraken en antwoorden van de leerlingen op gesloten en suggestieve vragen zijn niet meegenomen in de inhoudsanalyse.

4.2.1. De uitspraken van de leerlingen.

Alle gefilmde gesprekken van de leerlingen met de leerkracht zijn uitgeschreven (bijlage 3). Hierop is een inhoudsanalyse (Harinck, 2010) toegepast. De uitspraken worden geclusterd aan de hand van kijkwijzer C.

1) *Wat vertelt de leerling bij spontane reflectie?*

De leerlingen vertelden van welk vak het werk was. Zij gaven een beschrijving van het geselecteerde. Zij gaven aan hoe zij het gemaakt hadden, hoe zij tot dit resultaat waren gekomen, hoe zij het werk hadden aangepakt en wat zij van het resultaat vonden. Zij vertelden ook welke emoties het opriep.

Daarnaast beschreven zij hoe zij de opdracht of de bijbehorende les beleefd hadden. Enkele leerlingen gaven verschil aan van hun prestaties met een tijd geleden. Een enkeling gaf een veranderde werkwijze of strategie aan. En zij gaven een motivatie voor hun selectie.

2) *Wat is de motivatie voor zijn selectie?*

De motieven zijn per type geconstrueerd en in volgorde van frequentie weergegeven:

- a) het resultaat qua inhoud.
 - De leerlingen vonden dat ze de opdrachten goed volbracht hadden ondanks dat de opdrachten moeilijk waren. Of ze vonden dat ze het goed of foutloos gemaakt hadden. Ook kozen ze voor werk met maar één of enkele fouten.
- b) het resultaat qua uiterlijk.
 - De leerlingen vonden dat ze mooi hadden geschreven, gekleurd, getekend of geknutseld
- c) de beleving van het kind.
 - De leerlingen vonden het leuk om de opdracht te maken of vonden het een interessant onderwerp of een boeiende les. Daarnaast waren ze trots op hun prestatie en voelden blijdschap over het resultaat.
- d) de inzet van de leerling.
 - De leerlingen vonden dat ze goed hun best hadden gedaan, een goed werktempo hadden waardoor er een bepaalde hoeveelheid werk verricht is en de opdracht volbracht is.
- e) hoe het werk gemaakt is.
 - De leerlingen gaven aan met welk materiaal ze gewerkt hadden en met wie of met behulp van wie het werk gemaakt was.

3) *Hoe geeft een leerling aan dat zijn werk veranderd is?*

Er zijn maar enkele spontane uitspraken van leerlingen over verandering van hun werk.

Leerling 6 vertelt over automatiseren van rekenen: 'Ik ben altijd heel langzaam en nu heb ik het helemaal af'.

Leerling 4 vertelt over een blad uit zijn geschiedeniswerkboek, dat hij een half jaar geleden gemaakt heeft: 'Dit kies ik omdat ik het mooi gekleurd heb.' Vervolgens zegt hij over het gedeelte waar hij geschreven heeft: 'Toen kon ik nog niet zo mooi schrijven. Nu wel.'

De leerlingen zagen de veranderingen niet altijd direct. Maar door hen in de gesprekken te wijzen op de verandering, waren ze in eerste instantie verbaasd over hun eigen prestatie en daarna konden ze de verandering meestal wel verklaren.

Leerling 1 zegt: 'Ik kan beter schrijven met mijn potlood '(dan met mijn pen).

Leerling 6 zegt: 'Ik heb veel geoefend met de juf '(individuele leesbegeleiding).

Leerling 6: 'Ik heb het gemaakt in mijn hoofd, niet met een rekenrek'.

4.2.2. Wat vertellen de leerlingen over de functie van het presentatieportfolio?

Tijdens de reflectiegesprekken heb ik aan de leerlingen gevraagd wat ze met de map zouden doen als ze die mee naar huis mochten nemen en wat er dan zou gebeuren? Ze zouden allemaal de map aan hun ouders en sommigen ook aan overige familie laten zien. De ouders kunnen dan zien dat ze goede prestaties geleverd hebben. De leerlingen verwachten dat de ouders dan blij en trots zijn. Op de vraag wat er gebeurt met jezelf, gaven ze als antwoord dat ze blij, gelukkig en trots zouden zijn.

Leerkracht: 'Als je de map mee naar huis neemt wat gebeurt er dan?'

Leerling 10: 'Ga ik aan mijn familie laten zien hoe knap ik het heb gedaan.'

Leerkracht: 'Hoe voel jij je dan?'

Leerling 10: 'Heel gelukkig.'

Leerkracht: 'En wat gebeurt er met papa en mama als zij dit zien?'

Leerling 10: 'Dan schrikken ze beetje dat ik het wel zo netjes heb gedaan.'

Leerkracht: 'Schrikken ze daarvan?'

Leerling 10:

Leerkracht: 'Ging het eerst dan niet zo netjes?'

Leerling 10: 'Nou, nee en nou gaat het wel wat beter.'

Leerkracht: 'Hoe komt dat?'

Leerling 10: 'Nou omdat ik op mijn allerbest doe en niet meer snel ben.'

4.2.3. Het verloop van de gesprekken.

De leerlingen waren allen bereid om reflectiegesprekken te houden. Zij waren zeer serieus bezig met het motiveren van hun keuzes en namen daar ook de tijd voor om het zo goed mogelijk te formuleren. Zij kregen feedback op hun taaluitingen van de leerkracht. Daarnaast werden vragen gesteld zodat de leerling dieper kon reflecteren op zijn werk.

4.2.4. Hebben de gesprekken nog meer informatie opgeleverd?

Omdat de leerlingen ruim de tijd kregen om hun verhaal te vertellen over hun selectie heeft de leerkracht extra informatie gekregen over de leerlingen. De leerlingen hebben aangegeven wanneer zij vinden dat hun opdrachten goed volbracht zijn. Ze vinden het namelijk ook belangrijk om de opdrachten helemaal af kunnen maken, terwijl de leerkracht daar niet zoveel waarde aan hecht. Ze hebben duidelijk aangegeven waar hun interesses liggen. Tijdens het bekijken en het uitschrijven van de reflectiegesprekken kunnen de taaluitingen geanalyseerd worden. Deze informatie is niet belangrijk voor dit onderzoek maar wel voor de leerkracht van deze leerlingen.

4.3. Samenvatting.

In dit hoofdstuk is de data-analyse van het vullen van het portfolio weergegeven in grafieken. De uitspraken van de leerlingen tijdens de reflectiegesprekken zijn samengevat. De leerlingen vertelden over de inhoud en de vorm van hun resultaten, over de beleving, de inzet van zichzelf en de manier waarop het werk gemaakt is. Enkele leerlingen zagen veranderingen in hun werk over de periode van negen weken waarin zij een selectie hebben gemaakt. De leerlingen toonden positieve gevoelens bij de gedachte het portfolio te presenteren.

Hoofdstuk 5. Conclusies en waardering onderzoek.

Inleiding.

In dit hoofdstuk worden de antwoorden op de deelvragen geformuleerd aan de hand van literatuurstudie en verzamelde data verkregen bij het onderzoek op school S. Vervolgens wordt antwoord gegeven op mijn onderzoeksvraag: 'Wat is de meerwaarde van het werken met een portfolio voor leerlingen uit het cluster 2 onderwijs?'. Daarna kunnen conclusies getrokken worden. Tot slot zou ik aanbevelingen willen doen aan school S. om een verandering aan te brengen in het huidige schoolrapport.

5.1. Antwoorden op deelvragen

5.1.1. Waarom is het voor de ontwikkeling van de leerlingen van belang dat zij erkenning en waardering krijgen?

Volgens de motivatietheorie van Maslow (1972) heeft de mens vijf behoeften, t.w. primaire biologische behoeften, veiligheid, sociale behoefte, erkenning en waardering en ten slotte zelfverwezenlijking. Zodra een leerling waardering en erkenning krijgt dan is hij in staat om een stap te zetten in zijn ontwikkeling. In het onderwijs is het natuurlijk van belang dat de leerling zich steeds verder ontwikkelt, maar daar is volgens Maslow wel eerst waardering en erkenning voor nodig. Die waardering en erkenning kan de leerling zichzelf geven en van een ander krijgen, bijvoorbeeld van de leerkracht, de ouders en anderen. Ik ga er vanuit dat leerkrachten de leerlingen dagelijks waardering geven voor hun prestaties maar er zal ook twee of drie maal per jaar een rapport gegeven worden waarin de prestaties van de leerlingen staan. In een rapport wordt de waardering en erkenning weer gegeven die volgens Maslow (1972) nodig is, maar dat heeft alleen effect op de leerling als hij de waardering en de erkenning herkent en begrijpt. Een rapport geven waarin de leerling geen relatie ziet tussen zijn prestaties en de waardering en de erkenning daarvan, geeft de leerling geen zelfvertrouwen en zal de stap naar verdere ontwikkeling niet bevorderen. De leerlingen van school S. te T. hadden bijzonder veel moeite met het begrijpen van hun schoolrapport. In het rapport werd taal gebruikt die de leerlingen van deze cluster 2 school niet begrepen waardoor zij geen erkenning en waardering kregen. De leerlingen vroegen na het bekijken van hun rapport: "Wat is een voldoende?". En volgens de motivatietheorie van Maslow zullen deze leerlingen

minder behoefte hebben om zichzelf verder te ontwikkelen. Dat zou in de praktijk kunnen betekenen dat de leerlingen minder gemotiveerd zijn om deel te nemen aan het onderwijs. Maslow zegt dat waardering en erkenning niet alleen door anderen gegeven kunnen worden maar ook door jezelf. In mijn onderzoek hebben de leerlingen een portfolio gemaakt waarin zij hun eigen werk hebben beoordeeld. Daarin bleken de leerlingen heel goed in staat te zijn om te bepalen wat ze goed hadden gedaan en waarom ze iets belangrijk vonden om te bewaren en te tonen. Zij vonden niet enkel het resultaat van het werk belangrijk en of het zonder fouten was gemaakt, maar ook het uiterlijk van het werk, hun inzet, hun emoties, hun beleving en de manier hoe en met wie ze het gemaakt hadden. Hiermee zou dus rekening gehouden moeten worden bij het samenstellen van een schoolrapport. Ouders en familie spelen zeer zeker ook een rol bij de waardering en erkenning van de leerling. Leerlingen verwachten waardering te krijgen van hun ouders en familie als zij hun werk laten zien waar zij trots op zijn en dat stemt hen blij en gelukkig. Tijdens de reflectiegesprekken glunderden de leerlingen alleen al bij die gedachte.

Leerkracht: "Als je jouw map aan je mama en papa laat zien, wat gebeurt er dan?"

Leerling 3: "Dan zijn ze trots op mij".

Leerkracht: "En hoe voel jij je dan?"

Leerling 3: "Blij".

5.1.2. Hoe wordt een portfolio gebruikt in het primaire of speciaal onderwijs?

In hoofdstuk 2 worden verschillende definities van het portfolio en functies daarvan in het onderwijs beschreven (2.3.1 en 2.3.3). Het portfolio dat de leerlingen in het onderzoek hebben gemaakt, komt het meest overeen met de definitie van Paulson (1996), een zelfgekozen verzameling werk uit meerdere vakgebieden waarop leerlingen reflecteren. Uit de literatuur blijkt dat op scholen waar portfolio's door kinderen worden gemaakt, geconstateerd is dat de leerlingen meer zelfvertrouwen krijgen en daardoor beter gemotiveerd zijn om zich verder te ontwikkelen.

De leerlingen van school S. hebben een verzameling gemaakt van zelfgekozen werk in verschillende vakgebieden waarover zij reflectiegesprekken hebben gehouden met de leerkracht. Tijdens de gesprekken bleek dat naast resultaat ook inzet en beleving selectiecriteria waren voor de leerlingen.

5.1.3. Hoe past het maken van een portfolio binnen de uitgangspunten van het interactief taalonderwijs?

Het maken van een portfolio en vooral het reflecteren op het portfolio bieden enorme kansen om met de leerling in gesprek te gaan. Het onderwerp is zeer betekenisvol voor de leerling omdat hij het zelf gekozen heeft. Hij gaat in gesprek met leerkracht en/of leerlingen en hij heeft dan de gelegenheid om te reflecteren op zijn taalleerproces. Er is dan ruimte om met taal te experimenteren omdat de leerling de goede taaluiting van de leerkracht terug krijgt, probeert hij de volgende keer het anders te doen.

Leerling 2: "Ik vind dat ik heel veel mijn best heb **gedeed**."

Leerkracht: "Je hebt heel goed je best gedaan."

Leerling 2: "Is dat een toets? Dat heb ik goed **deed**."

Leerkracht: "Dat heb je goed gedaan."

Leerling 2: "Daarom een beetje moeilijk vind, en die heb ik goed **gedaan**."

Leerkracht: "Inderdaad, die heb je goed gedaan."

5.1.4. Hoe vullen de leerlingen hun portfolio en hoe reflecteren zij hierop?

Ondanks dat de leerlingen gedurende negen weken continu de tijd en de gelegenheid hadden om aan hun werkportfolio te werken, vulden ze het voornamelijk als ze erop gewezen werden. Het krat met mappen stond voor in de klas, in het zicht van de leerlingen. Sporadisch werd er spontaan werk in het werkportfolio gestopt. In de eerste drie weken werd er veel verzameld maar allengs de weken vorderden en ondanks de aanmoediging van de leerkracht ebde de animo weg. Uit de telling van de selectie per vak blijkt dat de leerlingen vooral taalwerkjes hebben geselecteerd wat er op duidt dat zij daar juist trots op zijn. En dat is een conclusie waar een taalschool trots op mag zijn. Er is ook een verschil in aantal geselecteerde werken per leerling. Het is moeilijk om te zeggen waardoor dat komt, maar werkhouding en de mate van zelfstandigheid speelt hier een rol in, volgens mij. De leerlingen maakten bij de selectie voor het werkportfolio al keuzes voor het presentatieportfolio, er zat namelijk amper verschil tussen het werkportfolio en het presentatieportfolio. Tijdens de reflectiegesprekken hadden de leerlingen altijd een motivatie voor hun keuze waaruit geconcludeerd kan worden dat de leerlingen zeer overwogen keuzes hadden gemaakt bij het vullen van hun werkportfolio.

Leerling 4: “Deze had ik gekozen omdat ik het mooi had geschreven.”

Leerling 6: “Vind ik heel knap. Die vind ik altijd heel moeilijk maar ik had heel goed.”

Bij de start van het onderzoek moesten de leerlingen als voorbeeld allemaal een door de leerkracht gekozen opdracht in hun werkportfolio doen. Bij de keuze van de leerlingen voor hun presentatieportfolio wilden de leerlingen dat bewuste werk eigenlijk niet selecteren, enkelen hebben het eruit gelaten en de overigen hebben het alleen geselecteerd omdat de leerkracht dat had gezegd. Hieruit blijkt dat het belangrijk is voor de leerling dat hij zelf zijn portfolio maakt want daaruit haalt hij waardering en erkenning. De leerlingen hebben werken uit gekozen waarop zij trots zijn, die zij ondanks de moeilijkheidsgraad correct, met veel inzet of met plezier hebben gemaakt. Zij hebben natuurlijk geen slecht werk uitgekozen omdat ze de opdracht hadden gekregen om een selectie te maken die ze zouden presenteren aan anderen. Castelijns (2008) concludeerde dat er geen doelen worden gesteld door de leerlingen en dat ze geen handelingen verbinden aan hun reflecties. Tot deze conclusies ben ik ook gekomen maar dat is te verklaren omdat de leerlingen zelf een selectie hebben gemaakt. Een schilder stopt ook zijn mislukte schilderij niet in zijn portfolio.

Castelijns (2008) trekt de conclusie dat de belangrijkste functie bij het maken van een portfolio is het bevorderen van het zelfvertrouwen door het bespreken van succeservaringen. Burke (2001) zegt dat juist de reflectie over het portfolio het waardevol maakt. In mijn onderzoek heb ik ook gezien dat het verzamelen niet het succes van het portfolio oplevert maar het reflectiegesprek daarover. De leerlingen wilden namelijk bijna allemaal hun werk aan mij laten zien en er over vertellen. Ze omschreven hun succeservaringen door het resultaat te beoordelen, hoe ze daartoe gekomen waren en hoe ze het beleefd hadden. De leerlingen vertelden niet wat veranderd was aan hun werk in vergelijking met de weken hiervoor. De reden zou kunnen zijn dat het onderzoek in een te kort tijdsbestek heeft plaatsgevonden. De veranderingen in de prestaties verloopt gestaag en de verschillen binnen deze negen weken zijn daardoor niet duidelijk te zien.

5.2. Onderzoeksvraag.

Wat is de meerwaarde van het werken met een portfolio voor leerlingen uit het cluster 2 onderwijs?

Een portfolio is concreet materiaal waardoor het voor de leerlingen duidelijker is wat de relatie is tussen hun prestatie en de waardering. Zij zijn trots op hun prestaties omdat zij die kunnen zien en kunnen tonen. Maar het belangrijkste is misschien wel het reflecteren van de leerlingen op het portfolio, want daarin geven ze aan wat hun motivatie was om het te selecteren, m.a.w. waarom zij trots zijn. Dat willen ze graag vertellen zodat zij erkenning en waardering te krijgen. De reflectie zelf is een uniek moment voor de leerling en de leerkracht om interactief te communiceren. Dus het maken van een portfolio is een visualisatie (Essers, 2006) van waardering en erkenning. Deze visualisatie is wenselijk voor een leerling van cluster 2 om de waardering en erkenning te begrijpen wat noodzakelijk is voor motivatie voor verdere ontwikkeling. De leerling zal betrokken zijn bij de gesprekken over door hem zelf gekozen verzameling werken. Tijdens die gesprekken zijn mogelijkheden om reflecterend taaldidactiek toe te passen (Essers, 2006). Bovendien kan een leerling zijn prestaties tonen aan mensen buiten school. Daarbij is het voor hem ook mogelijk om aan de hand van zijn portfolio, dus concreet materiaal, over zijn werk te vertellen.

5.3. Conclusie.

De meerwaarde van het maken van een portfolio is de bijdrage die kan leiden tot meer motivatie en daardoor een betere ontwikkeling van leerlingen op een cluster 2 school en wel om de volgende redenen. Leerlingen hebben waardering nodig waardoor zij meer zelfvertrouwen krijgen en zich vervolgens verder kunnen ontwikkelen. Doordat de leerling met zijn portfolio concreet materiaal buiten de school kan presenteren, zal hij ook daar waardering en erkenning krijgen wat zijn zelfvertrouwen en zijn motivatie vergroot. Daarnaast draagt het reflecteren op het portfolio bij aan het geven van interactief taalonderwijs. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat de leerlingen breder beoordeeld willen worden omdat de leerlingen niet allen waardering halen uit het resultaat van de inhoud maar ook van de vorm, de beleving van de opdracht, de inzet en de werkwijze.

Tot slot concludeer ik dat ook uit mijn onderzoek is gebleken dat niet het verzamelen van het werk maar het presenteren van en het voeren van reflectiegesprekken daarover, de successen zijn van het portfolio. De leerlingen wilden juist vertellen over

hun succeservaring, over het resultaat, hun inzet, de werkwijze en de beleving. Zij straalden trots en tevredenheid uit.

5.4. Aanbevelingen.

Na dit onderzoek zou ik school S. te T. aanbevelen om het schoolrapport aan te passen zodat de cluster 2 leerlingen de relatie tussen hun prestaties en de beoordeling begrijpen. De aanpassing zou kunnen bestaan uit een toevoeging van een presentatieportfolio met opdrachten die door de leerlingen zelf zijn uitgekozen en waarover mondeling of schriftelijk gereflecteerd is. Het huidige schoolrapport zou als een evaluatieportfolio (zie 2.3.2.) gebruikt kunnen worden maar dan moet de inhoud daarvan herzien worden omdat het in deze uitvoering niet begrijpelijk is voor de leerlingen.

5.5. Samenvatting

In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksvraag en de deelvragen beantwoord. Het is voor de motivatie voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk dat zij waardering en erkenning krijgen. Het maken van en het reflecteren op een portfolio kan daar een bijdrage in leveren. Voor de cluster 2 leerling kan het een meerwaarde hebben doordat een portfolio een concretere beoordeling is door de visualisatie. Het reflecteren op het portfolio biedt vele mogelijkheden via interactief taalonderwijs de taalontwikkeling van de leerlingen te stimuleren. Het totale proces van verzamelen en reflecteren kunnen bijdragen tot een beter zelfbeeld en daardoor de mogelijkheid bieden voor een betere motivatie en ontwikkeling van de leerling.

Hoofdstuk 6. Evaluatie en reflectie

Inleiding.

In dit hoofdstuk wordt de reflectie weergegeven over het onderzoek en het maken van dit meesterstuk. Er zal volgens dezelfde categorieën gereflecteerd worden als de leerlingen in dit onderzoek hebben gedaan.

Het resultaat qua inhoud.

De start was moeilijk omdat ik wel een aanleiding had maar het lastig was om het om te zetten naar een onderzoeksvraag die de lading dekte. Om de onderzoeksvraag en de deelvragen goed te formuleren had ik hulp nodig van mijn begeleidster en mijn studentengroep en heb die ik ook gekregen. Bij het zoeken van de juiste theorie bij dit onderwerp raakte ik in eerste instantie gefrustreerd omdat de boeken in de bibliotheek niet aanwezig waren en het programma Fontys Felix te ingewikkeld was om snel te zoeken. Uiteindelijk heb ik geschikte artikelen gevonden via Google scholar en een aantal boeken gekocht. Veel artikelen over portfolio's hadden Castelijns (2001) als bron waardoor het leek dat ik in cirkels ronddraaide. Het internet gaf zoveel mogelijkheden waardoor ik geneigd was om maar te blijven zoeken naar nieuwe informatie en dat belemmerde mij om te gaan schrijven. Tijdens het theoretisch onderzoek ontdekte ik dat veel dingen die ik bedacht had, zoals waarom het goed is om een portfolio te maken en wat er met de leerlingen zou gaan gebeuren, al overal beschreven waren. Ik had het zelf bedacht maar volgens de boeken klopte dat ook. Daar was ik wel teleurgesteld over omdat ik dan niets nieuws zou ontdekken in mijn onderzoek. Het voelde alsof al het werk voor niets was gedaan omdat er al veel over was geschreven en het niet nieuw was. Ik heb toen voor ogen gehouden dat het misschien wel bijzonder zou zijn voor cluster 2 onderwijs. Het op papier zetten van alle ideeën en dan wel op de juiste manier, heeft me heel veel moeite gekost. Het zit in mijn hoofd maar ik kan het niet op papier krijgen. Misschien ben ik wel rechtsgeoriënteerd en denk ik in beelden en niet in woorden. Daar kwam ik achter tijdens de module neuropsychologie en na het lezen van het boek 'Ik denk in beelden, jij onderwijst in woorden' (Freed & Parsons, 2010). Ik ben een rekenjuf, misschien wel handig op een school met leerlingen met taalproblemen omdat ik waarschijnlijk op dezelfde manier denk als zij.

Het resultaat qua vorm

Over het uiteindelijke resultaat ben ik zeer tevreden. Door allerlei hulpmiddelen op de computer is het geen probleem meer om een verslag te maken. Ik heb wel meer mogelijkheden op de computer ontdekt tijdens dit onderzoek

De beleving

De beleving van het onderzoeken is zeer verschillend geweest. In de eerste algemene bijeenkomsten werd ik alleen maar bang doordat gezegd werd dat het veel en moeilijk was en dat je vooral op tijd moest beginnen. Maar ik wist niet waar ik moest beginnen en ik werd daar ook niet mee geholpen. Daarnaast was het werk op school S. dit jaar zeer intensief omdat ik een combinatieklas had, waardoor ik weinig energie over had voor het onderzoek.

Na het opstellen van de onderzoeksvraag, daarbij geholpen door mijn begeleidster en medestudenten, kreeg ik het gevoel dat ik voor mijn doel, een ander schoolrapport op school S., aan de slag kon gaan en dat gaf me voldoening. Ik heb erg genoten van het onderzoek met de leerlingen. De beleving van de leerlingen bij het maken van en vooral het reflecteren op het portfolio gaf mij de bevestiging dat waardering en erkenning de motivatie verhogen. Na het verzamelen van de data was het schrijven nog steeds lastig maar het enthousiasme werd groter. Ook het delen van de onderzoeksresultaten met mijn collega's op school S. gaf me energie om verder te gaan. Zij waren enthousiast over mijn resultaten. Alle leerkrachten die aanwezig waren tijdens vergaderingen van de groepen 3 t/m 8 hebben gezegd dat zij een verandering van het schoolrapport naar een soort portfolio toejuichen.

De inzet

Ik heb heel veel tijd aan dit onderzoek besteed en ik heb er veel voor aan de kant gezet. Familie en vrienden hebben mijn gezelschap vaak moeten missen. Op mijn werk heb ik bewust geen extra taken op me genomen om mezelf te beschermen tegen overbelasting maar dat leverde me wel schuldgevoelens op.

Middelen en personen

De laatste maanden heb ik veel uren achter mijn computer doorgebracht. Gelukkig heeft die me niet in de steek gelaten. Het maken van video-opnames is ook prima gegaan. Mijn man Ted heeft me wel geholpen met monteren van de video-opnames. Het verdiepen en inlezen in de onderzoeken van medestudenten kostte me veel tijd. Ik had er wel belangstelling voor maar ik vind dat ik er te weinig tijd aan heb besteed. De aanbevelingen en commentaar dat ik van medestudenten en vooral van mijn begeleidster, A. Middelkoop, heb gekregen, hebben mij erg geholpen bij dit onderzoek. Door alle opmerkingen wist ik dat ik op de goede weg was waardoor ik weer energie kreeg om door te gaan.

Over het geheel bekeken.

Terugkijkend op dit onderzoek, ben ik trots op mezelf. Ik weet nu wat een onderzoek inhoudt en dat het aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Hierdoor ben ik anders gaan kijken in het algemeen en in mijn werkveld in het bijzonder. Ik kijk anders naar onderzoeken die in de media gepubliceerd worden omdat ik nu weet wat achter een onderzoek zit. Daarnaast begrijp ik beter wat mijn dochter doet als ze zegt dat ze een onderzoek heeft moeten doen voor haar studie en kan ik daar met haar voortaan over discussiëren. Op mijn werk luister ik beter naar uitspraken van collega's en kan ik meer vragen stellen. Verder heb ik ervaren dat ik overtuigend overkom al ik over mijn onderzoek vertel. En dat geeft mij meer zelfvertrouwen omdat ik erkenning en waardering voel. Tijdens het onderzoek vroeg ik me vaak af waar een dergelijk onderzoek voor nodig was, het onderwerp was vast al eerder onderzocht. Maar nu, achteraf kan ik toch wel zeggen dat niet enkel het onderzoek maar ook het proces van onderzoeken mij heeft verrijkt.

Mijn doel.

Het doel dat ik met dit onderzoek wil bereiken, is dat ik een aanzet zou kunnen geven tot een verandering van het schoolrapport op School S. te T. Afgelopen weken heb ik tijdens vergaderingen veel leerkrachten kunnen informeren over mijn onderzoek en ideeën voor het maken van een ander schoolrapport. Allen staan er voor open en het management team heeft mij de opdracht te geven om met een aantal collega's een concreet voorstel te doen voor een nieuw schoolrapport. Het streven is om het in het schooljaar 2011-2012 te introduceren. Het ziet er dus naar

uit dat het doel in mijn onderzoek inderdaad bereikt gaat worden. Het onderzoek toont zijn waarde al aan voordat het volledig is afgerond.

Ik zou de volgende aanbeveling willen doen voor de opleiding Master SEN: Start de opleiding met het leren opzetten van een onderzoek zoals de manier van formuleren, het toepassen van APA-regels, theoretische onderbouwen, etc. Dan is de student daar al eerder mee vertrouwd als hij/zij met het onderzoek moet beginnen.

.

Nawoord.

Ik wil op de eerste plaats mijn leerlingen bedanken voor hun enthousiaste deelname aan het onderzoek. Mijn docent, A. Middelkoop-Van Erp, mijn medestudenten Harriet, Kim, Marieke en Anne voor hun aanwijzingen en ondersteuning tijdens het afgelopen jaar. Maar ook het thuisfront, Ted, Maud, Nienke en Lotte die door een studerende echtgenote en moeder minder aandacht kregen maar mij wel bleven steunen en tips gaven voor het schrijven van mijn onderzoek.

Annet den Boogert - Pastoors

Studentennummer: 230942

Juni 2011

Literatuurlijst

Aarntzen, D., Boer de, R., Jansen, C., Jansen, L., & Moonen, B. (2007). *Een doorlopende lijn in het leren met (digitale) portfolio's*. Amersfoort: Wilco.

Burke, K. (2001). Administrator portfolios: goals linkes to data. *ASCD Annual conference* . Boston.

Castelijns J., K. B. (2008). *Leerlingportfolio's en hun betekenis voor het leerproces*. Amersfoort: CPS.

Castelijns, J., & Kenter, B. (2009). *Leren met Portfolio's*. Apeldoorn: Thieme.

Castelijns, J., Kenter, B., & Janssen, J. (2001). *De kracht van portfolio's*. Meppel: Giethoorn Ten Brink.

Castelijns, J., & Kenter, B. (2005). *De diepte in met leerlingportfolio's*. Meppel: Giethoorn Ten Brink.

Danielson, A. &. (1997). *An Introduction to Using portfolios in the classroom*. Viginia: ASCD.

Easley, S.-D., & Mitchel, K. (2009). *De waarde van portfolio's*. Amersfoort: Kwintessens Uitgevers.

Essers, A. (2006). *Reflecterende taaldidaktiek*. Apeldoorn: Garant.

fgdf.

Freed, J., & Parsons, L. (2010). *Ik denk in beelden, jij onderwijst in woorden*. Antwerpen - Apeldoorn: Garant.

Harinck, F. (2010). *Basisprincipes praktijkonderzoek*. Antwerpen - Apeldoorn: Garnat.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Portfolio>. (2010, 05 07). Opgeroepen op 02 21, 2011

Kammen, D. v. (2002). *Werken met portfolio in de onderbouw*. Baarn: HBuitgevers.

Kemp, J., & Toperoff. (1998). Opgeroepen op maart 10, 2011, van http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/English/Publications/Portfolio__Assessment/

Konings, W., & Braat Goderie, W. (2006). portfolio, een nieuwe manier om een leerling te volgen. *Redax* , 14-17.

Maslow, A. (1972). *Motivatie en persoonlijkheid*. Rotterdam: Lemniscaat.

Miessen, F. v. (1998). Portfolio's- meer dan een kindvolgsysteem. *Mensen-kinderen* , 5-9.

Nederlands, E. (2007). *Interactief taalonderwijs en portfolio's in het speciaal (basis)onderwijs*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Nederlands, E. (2007). *Interactief taalonderwijs en portfolio's in het speciaal (basis)onderwijs*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Paulson, F., Paulson, P., & Meyer, C. (1996). What Makes a Portfolio a Portfolio? *Forgarty* , 83.

Verhallen, M., & Walst, R. (2001). *Taalontwikkeling op school*. Bussum: Coutinho.

Bijlage 1. Het schoolrapport van school S. te T.

Rapport: Vervolgaanvangsgroepen

Leerling:

Leerkraft:

Schooljaar:

Dit rapport is een verslag van de vorderingen van uw kind in de afgelopen periode. De beoordeling in het schoolrapport geeft de prestaties aan van uw kind met betrekking tot de aangeboden leerstof. Dit betekent dat we geprobeerd hebben om uw kind op een begrijpelijke wijze inzicht te geven in de mogelijkheden op dit moment binnen deze klas.

Bij het laatste rapport wordt er een vergelijking gemaakt met het niveau van de leeftijdsgenoten op de basisschool.

Voor de leervakken wordt de beoordeling uitgedrukt in letters.

De betekenis hiervan luidt als volgt:

m = matig

v = voldoende

r.v. = ruim voldoende

g = goed

Algemene Waardering

<i>Gedrag t.o.v. de leerkracht</i>		<i>Gedrag t.o.v. medeleerlingen</i>		<i>Doorzettingsvermogen</i>		<i>Zelfvertrouwen</i>	
1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<i>Werktempo</i>		<i>Werkhouding</i>		<i>Communicatie/ gesprek</i>	
1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐

<i>Verzorging</i>		<i>Concentratie</i>	
1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Opmerkingen algemene waardering:

1^e rapport:

2^e rapport:

	1 ^e rap.	2 ^e rap.
Technisch lezen:		
Uitslag schoolvorderingentoets		
Letterkennis		
Lezen van woorden		
Lezen van tekst		
Avi-niveau		
Begrijpend lezen:		
Uitslag schoolvorderingenonderzoek		
Het begrijpen van een tekst		

Opmerkingen bij:

1^e rapport

2^e rapport

	1 ^e rap.	2 ^e rap.
Taal:		
Mondelinge taal		
Begrijpen van gesproken taal		
Communicatieve vaardigheden		
Schriftelijke taal:		
Uitslag schoolvorderingentoets		
Spelling		
Taalopdrachten		
Schrijven:		
Verzorging schriftelijk werk		
Methodisch schrijven		

Opmerkingen bij:

1^e rapport

2^e rapport

	1 ^e rap.	2 ^e rap.
Rekenen:		
Uitslag schoolvorderingentoets		
Vaardigheden:		
Kennen van de telrij		
Hoeveelheidsbegrip		
Schrijven en benoemen van de getallen		
Splitsten en samenvoegen van hoeveelheden		
Automatiseren		
Meten		
Klok		
Tijdsbegrip		

Opmerkingen bij:

1^e rapport

2^e rapport

Wereldoriëntatie

Wereldverkenning 1^e rap.
goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Bevordering gezond gedrag

1^e rap.
goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Natuuronderwijs

1^e rap.
goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Verkeer

1^e rap.
goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Levensbeschouwing 1^e rap.

goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Informatica

1^e rap.
goed.....matig
betrokkenheid 00000
belangstelling 00000
..... 00000

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000

Expressievakken

Muzikale vorming

Enthousiasme
Ritmegevoel
Zangstem
Belangstelling
.....

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000
00000
00000
00000

Tekenen

Fantasie
Afwerking
Belangstelling
.....

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000
00000
00000
00000

Handvaardigheid

Fantasie
Afwerking
Belangstelling
.....

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000
00000
00000
00000

Bewegingsonderwijs

Deelname
Motoriek
Sportiviteit
Spelinzicht
Belangstelling
.....

2^e rap.
goed.....matig
00000
00000
00000
00000
00000
00000

Algemene opmerkingen

1^e rapport:

2^e rapport:

1^e rapport:
handtekening leerkracht:

handtekening ouders/ verzorgers:

2^e rapport:
handtekening leerkracht:

handtekening ouders/ verzorgers:

Bijlage 2 Inhoud van het portfolio week.

leerling	taal	rekenen	schrijven	aardrijkskunde	geschiedenis	Natuur /techniek	logopedie	Knutselen / tekenen	totaal
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									

Inhoud van het werkportfolio derde week.

leerling	taal	rekenen	schrijven	aardrijkskunde	geschiedenis	Natuur /techniek	logopedie	Knutselen / tekenen	totaal
1	14	3	3					1	21
2	3	7	3	3		1		1	18
3	3	3	2					2	10
4	12	6	6	3		10		2	39
5		2	1					2	5
6	6	4		1		1		1	13
7	5								5
8	3		4					2	9
9	1		5					1	
10	3		2					1	
11			5					2	
12		4	3					1	

Inhoud van het werkportfolio zesde week.

leerling	taal	rekenen	schrijven	aardrijkskunde	geschiedenis	Natuur /techniek	logopedie	Knutselen / tekenen	totaal
1	16	3	1	1					21
2	3	4	2					1	10
3	2	3						1	6
4	3	1	2	1	1		1	3	12
5								2	2
6	2	4					1	1	8
7									
8	1							1	2
9	1	1	4						6
10		1						1	2
11	2	1	2					1	6
12									

Inhoud van het werkportfolio na negende week.

leerling	taal	rekenen	schrijven	aardrijkskunde	geschiedenis	Natuur /techniek	logopedie	Knutselen / tekenen	totaal
1									
2	4	3				2			9
3	3	4	2	2		2			13
4	3	2	1				1		7
5								1	1
6	2	2				3			7
7	1					1		1	3
8									
9									
10		1							1
11									
12								1	1

Bijlage 3.

Presentatieportfolio film 1 na 3 weken

Leerling 4

Leerkracht: vraagt Wat heb je allemaal uitgezocht

Leerling: Schrijven, rekenen, van natuur en schrijven en dit was uit het boekje waar je moest overschrijven uit je schrijfschriftje

Ok

Dit is van aardrijkskunde en van waku waku (denkt lang na)

Ja

Rekenen, en van het klokboekje, en 4 minuten rekenen

Ja

En van Lolland

Het verhaal van Lolland wat we hebben geschreven

En dit is ook natuur denk ik.

Hm.

Dit is uit het boekje

Uit het boekje van taal

Dit is ook aardrijkskunde, over de natuur en taal en daar hoort deze ook bij. En nog een keer 4 minuten rekenen.

Kun je iets meer vertellen waarom je deze allemaal hebt gekozen

Dat ik geen foutjes had.

Dat je geen foutjes had.

Daarom wilde ik die erin doen.

Omdat je geen foutjes had gemaakt. Ok, dat is een prima reden. Goed zo

Vind je het een moeilijk werkje of makkelijk? (suggestief)

Het was makkelijk.

Was het wel makkelijk.

Ik dacht dat ik deze nog een keer had gezien.

Deze stoppen we er in omdat je die goed had gemaakt.

Vertel eens waarom je de volgende erin heb gedaan.

Deze twee omdat ik die mooi heb geschreven.

Ok, die had je mooi geschreven.

Deze, weet ik eigenlijk niet meer.

Dat weet je niet meer. Weet je nog wel waarover het ging?

Ja, over dieren.

Ok

Die had ik gekozen, omdat ik die hier heel mooi had gekleurd. (wijst specifiek de kleurplaat op het vel aan). Toen kon ik nog niet zo mooi schrijven.

Kon je toen nog niet zo mooi schrijven?

Nee, dat vind ik niet. Nou wel.

Nu wel.

Deze vond ik leuk omdat ik deze (wijst de wereldbol aan) had gekleurd en dat we dingen over namen en ook de aarde.

Dat gaat over jezelf of niet?

Ja dit gaat over me eigen, dit gaat over jou en dit gaat over R.

Ok, leuk

Deze wil ik ook omdat ik die netjes had geschreven.

Hoe vind je het dat je tegenwoordig zo mooi kunt schrijven?

Omdat ik gewoon rustig schrijf.

Dat komt omdat je zo rustig schrijft tegenwoordig

Ja.

Deze wou ik omdat ik deze heel leuk vond om te doen.

Deze vond je heel leuk om te doen. Het weerbericht, dat heb je met de andere juf gedaan.

Deze moest er eigenlijk gewoon in.

Die moest er van de juf in. (alle leerlingen moesten deze schrijfopdracht in hun

werkportfolio stoppen als voorbeeld)

Ja, (lacht) Er zitten wel een paar foutjes in aan deze kant.

Ja, maar dit is het kladblaadje.

Ja,

Daar mag je toch fouten op maken?

Ja

Deze wou ik er in omdat ik er maar één foutje bij had.

Deze omdat ik die wel leuk vind.

Deze vond je leuk om te maken?

Ja.

En deze, was dit nou een toets of niet?

Het is geen toets

Deze vond ik ook heel leuk om te maken.

En als het leuk is om te maken is het dan makkelijk of moeilijk? (suggestief)

Makkelijk

Vind je dat makkelijk en dan vind je het leuk om te maken. En moeilijke sommen?
Dan niet zo.

Dan niet zo. En als je een moeilijke som kunt maken, is die dan wel leuk?

Dan weer wel.

Deze vond ik allemaal leuk dat we allemaal over de dieren in de nacht en de ochtend

Ja.

Deze vond ik zo leuk dat ik hem helemaal zelf heb afgemaakt toen iedereen naar buiten was geweest.

Deze wilde zo graag afmaken dat je zelf niet buiten bent gaan spelen.

Ja

En was die ook nog helemaal goed?

Ja, ik denk het wel. Er staat geen kruisje bij.

Vind je het fijn als je iets af hebt?

(Knikt ja.)

En zo netjes gemaakt. Keurig hoor.

Heb je er nog meer?

Ja, deze vond ik ook leuk dat ik geen foutje had.

Dat zijn waku-waku- sommen.

Deze is van aardrijkskunde denk ik. Daar hebben we gekeken waar de auto's zijn. Daar moesten we in tekenen.

Dat was weer eens iets anders. Ok

Deze vond ik dat ik netjes had geschreven.

Dat je netjes had geschreven en dat heb je ook gedaan.

Deze weet ik niet meer waarom ik dit had geschreven.

Je weet niet meer waarom je het gekozen hebt?

Nee, eh, ik had het gekozen omdat ik het mooi had geschreven.

Ok

Deze had ik gekozen omdat ik het mooi had geschreven.

Hum

Deze had ik gekozen omdat ik hem mooi had geschreven.

Ok, heel goed

Leerling 2

Leerling: Moet ik iets vertellen?

Leerkracht: Ja vertel maar waarom je de werkjes hebt gekozen.

Ik vind dat ik heel veel mijn best heb gedeed

Je hebt heel goed je best gedaan. O, je hebt hem nog niet helemaal af maar je hebt wel heel veel gedaan. Je vindt dat je wel goed je best hebt gedaan.

Ja.

Deze wil ik niet.

Die wil je niet in je map.

Deze ook niet. Die was met kleur geschreven maar dat kun je nu niet zien (kopie)

Die had je met kleur gemaakt en een kopie vind je niet zo mooi.

Deze wil ik wel

Ja. Dat is een toets.

Is dat een toets? Dat heb ik goed deed.

Dat heb je goed gedaan.

Dit is ook een toets.

Die horen bij elkaar

Deze wel.

Waarom?

Die vind ik gewoon leuk.

Dat zijn wakuwaku sommen. Had je er ook moeilijke sommen bij gezet?

Ja, deze.

Ik vind deze ook.

En dat is?

Daarom ik een beetje moeilijk vind, en die heb ik goed gedaan

Ja

Die vind ik ook goed

Deze wil ik niet en deze wel.

Deze twee ook

Waarom?

Deze maken vind ik heel leuk.

Dat vind je heel leuk om een tabelletje te maken met rekensommen. Dat is een goed reden om in je map te stoppen.

Deze ook. Die had ik mooi geschreven.

Die had de juf erin gestopt op niet?

Ja

Die wil ik ook

Dat is prima

Dat vind ik leuk om te maken.

Leerling 7

Leerkracht: Maak je map eens open. Dan mag je uitzoeken wat je in je map wil stoppen. En ik wil ook graag weten waarom je dat wil.

Haal het er maar uit en vertel er wat over.

Begin maar bij deze. Wat heb je getekend?

Leerling: Een huis.

Van wie is het huis?

Van ons.

En wie woont er allemaal in?

Mijn vader, mijn moeder, mijn broertje en ik. En ons familie is gekomen

Is jouw familie gekomen? Welke familie?

Mijn oma. Dit is E. een kleine baby. En dit is P. en dit is de computer, en dit ben ik. Dit is opa. En dit is mijn vader. (hij heeft nog meer verteld maar dat was niet te verstaan op de video)

Deze gaat er in ieder geval in omdat het de tekening is die je voor de map gemaakt hebt.

Wat heb je er nog meer inzitten?

Deze

Waarom wil je deze in je map?

Dokter, dat is leuk, het is een dokter, over gips, vochtig, pas op. Kun jij dit ook? De romp. (hij noemt op wat hij ziet)

Vond je het onderwerp leuk?

Ja

En hoe heb je het werkje gemaakt?

Goed (Hij kijkt heel lang naar zijn werkje)

Ja

Fluisteren, bonken, beschermen, knippen, klappertanden, schuifelen, je kunt er alles mee doen. Dit is koud, zoenen.

Vond je het moeilijk om te maken of makkelijk? (suggestief)

Makkelijk, beetje moeilijk.

Wat heb je er nog meer in zitten?

Deze limousine.(uitgeknipt)

Wil je die ook zo in de map doen?

Dat kan niet .

Hoe zou je die in de map kunnen doen?

Weet ik niet.

Wat zouden we kunnen doen zodat die wel in de map kan?

Hoe hebben we het met deze gedaan (laat een ander werkje zien dat op een vel papier geplakt is)

Geplakken!

Die is opgeplakt. Zou dat met deze ook kunnen?

Ja, dat ga ik plakken en ook de ballonnen.

Dat ga je opplakken. Waarom had je dat gemaakt?

Het is leuk.

Kan deze ook?

Ja die mag er ook in.

En deze?

Was die al klaar?

Bijna

Weet je nog wanneer je dit maakte?

Ik maakte hem.

Wat vond je ervan?

Ik vond het leuk.

Het was leuk om te maken

Je moet met elk woord een zin maken. En je moet hier de woorden los maken.

Als je dit maakt, doe je dat snel of doe je het langzaam? Vind je het leuk of vind je het niet leuk? (suggestief)

Ik vind het leuk.

Je vindt het leuk om te doen.

Ik zie jou er altijd hard aan werken. Klopt dat?

Ja

Wat vind je ervan als je het helemaal klaar hebt?

Ik word dan blij

Je wordt dan blij

Prima jongen

Het is leuk.

Presentatieportfolio film 2 na 6 weken

Leerling 2

Leerkracht; Vertel waarom je het wil bewaren en of je verandering ziet met de vorige keer.

Met rekenen heb ik dit in 4 minuten gemaakt, had ik het helemaal af, dat vind ik heel knap.

Dat vind je heel knap.

Was het ook moeilijk om te maken

(suggestief)

Nee.

Je bent heel trots op je zelf.

Vind ik deze beetje moeilijk, die heb ik toch een beetje goed gemaakt.

Ja, je vindt het moeilijk maar je hebt het toch goed gedaan.

Het is best knap, met deze sommen.

Het zijn wakuwaku sommen, dat je daar hele moeilijke sommen maakt.

Ik vind deze knap omdat ik het heel mooi geschreven heb.

Ok

Deze kun je eigenlijk niet zo goed zien, dat is met kleur.

Dat heb je met een kleuren pen gedaan. Is het goed gegaan met kleur? (suggestief)

Hum (bevestiging)

Was het een moeilijk werkje (suggestief)
Mooi geschreven, makkelijk werkje.

Gaat het al beter dan de vorige keer?
(suggestief)

Ehe. (bevestiging)

Hoe zou dat komen?

Door had ik heel langzaam geschreven.

Grappig.

Deze had ik in mijn mapje.

Dat is van IOBEL lezen. Ja?

Ik vind ze nu is makkelijk.

Je vindt het nu makkelijk

Ja, je moet er een beetje aan wennen

Ok, als je er aan gewend bent, kun je het goed lezen. Volgens mij vind de (IOBEL)juf het ook goed, of niet?

Ehe (bevestiging)

Ik vind deze twee knap omdat ik geen foutjes heb gemaakt .

O, je hebt er geen fouten in gemaakt. Was het een gewoon werkje?

Nee, taaltoets!

Je vindt het fijn om geen foutjes te maken.

Ehe (bevestiging)

En als je wel foutjes maakt, vind je dat dan erg?(suggestief)

Nee, daar leer je gewoon van.

Daar leer je van.

Deze is best leuk om te maken

Vind je die wel leuk om te maken

Deze vind ik best leuk om te maken

Dat is handvaardigheid.

Dit vind ik heel leuk

Ja

Leuk om klok te leren, om te kijken

zodat je zelf op de klok kan kijken.

Mhm (bevestiging)

En lukt dat thuis al een beetje?

Ja.

Leerling 4.

Leerkracht. Jij mag mij weer gaan vertellen waarom je dit uit hebt gezocht.

Deze had ik omdat ik hem mooi had getekend.

Had je deze getekend?

Eh. Gekleurd.

Die had je mooi gekleurd.

En deze, dat ik hem heel leuk vond om te doen. Ik had veel woorden gevonden

Dat is van de logopedie. Je wist zelf heel veel woorden

Ja.

Dan ben je daar wel heel trots op zeker.

Ja.

Deze wou ik er in omdat ik die goed kan, kon lezen.

Dat je deze goed had gelezen.

Ja.

Die is van de IOBEL.
Deze heb ik er in gedaan omdat ik het een leuke les vond.

OK
Deze heb ik er in gedaan omdat ik hem mooi heb geschreven
Ja, dat gaat goed.
Deze is eigenlijk het zelfde, omdat ik hem heel mooi heb geschreven

Dat gaat wel heel goed.
Deze vond ik ook een leuke les.
Je vond het een leuke les. Een geschiedenis les
Deze vond ik een grappig
Wat was er dan zo grappig?
Dit (wijst iets aan) maar het was wel een beetje moeilijk

De tekening.
Ja
Grappig en moeilijk
Ja
Maar wel zo bijzonder dat die in de map moet.

Deze wou ik erin omdat ik hem wel mooi had geschreven.
Ja. Het gaat alleen om het schrijven?
Ja.
Deze wil ik erin omdat ik een sticker heb verdiend.
Waarom had je een sticker verdiend?

Dat ik alles goed had
Omdat je alles goed had.
Niet alles, een paar foutjes, eentje
Je had een foutje
Deze wou ik erin omdat ik hem mooi had gemaakt
Omdat je hem mooi had gemaakt. Eerst wilde je hem er niet in doen?
Ja, maar ik wist niet dat ik hem erin had gedaan.
Maar wil je hem er nu dan wel in?

Ja.
Deze vond ik ook een hele leuke les.
Dat is een aardrijkskunde les.
Ja, en deze hoort er bij.
En waarom vind je het dan een leuke les?
(Denkt lang na) Dat weet ik eigenlijk niet.

Zal ik je helpen? Zal ik je wat vragen stellen? Misschien dat je het dan wel vertellen. Want dat is het probleem.

Ja.
Vond je het leuk om het op te schrijven en te maken? Of vond je het leuk dat we er over gepraat hebben?
Dit allemaal (Wijst iets aan)

Om dat te doen, een plattegrond te maken
En om te schrijven.
Om te schrijven.
Hetzelfde bij deze.

Ok, je vindt het wel leuk om met het kaartje te werken.
Dit, dat we mochten kleuren. En hier heb ik niets aan gedaan.
Maar dat hoefde ook niet.
Dat was het.

Leerling 9

Leerkracht. Ik wil aan je vragen om over de werkjes die je hebt uitgezocht, die je in je map wil hebben, te vertellen waarom jij dat erin wil. Je kunt zeggen dat vind ik mooi of ik vond het moeilijk, makkelijk, ik heb mijn best gedaan. Weet je waarom we die map gaan maken?

Leerling: Dat we die gaan verkopen?

Niet verkopen.
Als we die vol hebben dan mogen we die meenemen naar huis.

En wat ga je er dan mee doen?
Ga jij dingetjes doen. Lezen of zo. Kan je ook naschrijven op een blaadje waar het nog leeg is.
Weet je al welke werkjes je er in gaat stoppen. En waarom ga je ze erin stoppen?
Dat ik het heel netjes had geschreven.

Ga je die map dan alleen zelf bekijken?
Nee, ook je ouders, ook je moeder.

Zou dat fijn zijn om dat te laten zien?
(suggestief)
Ja

Jij mag gaan vertellen waarom je het werkje heb gekozen voor je map.

Vertel maar.

Ik vind dat ik hier zo mooi heb geschreven.

Ja.

Dat ik daar ook...dat ik ook gelezen was.

Je had het ook gelezen

En Ik had hier wel paar foutjes gehad

Je had er wel een paar foutjes gemaakt.

Je zei zo dat moet zo doen

Ja, je moet een kleine komma maken.

Ja

Niet zo'n grote. En weet je dat nu voor de volgende keer? (gesloten vraag)

Knikt ja

Heel goed.

Hoe komt het dat je zo netjes had geschreven?

(.....)

Waarom lukt dat zo goed?

Omdat je eerst dit moet lezen.

Dat je het eerst moet lezen. Dan weet je heel goed wat je moet schrijven.

Dan kan je dit netjes schrijven.

Gaat dat vanzelf, netjes schrijven?

(gesloten)

Nee, dan moet je je potlood goed vasthouden. En moet je wachten tot je helemaal klaar bent, dan moet je omhoog doen (gebaar met de hand). En dan moet je een klein beetje zo doen (schud met zijn hand), dan wordt je hand niet heel zeer.

Prima

De volgende. Nog een schrijfwerkje.

Dees zijn allemaal schrijfwerkjes

Alleen maar schrijfwerkjes?

Ja

Oh , Waarom heb je alleen schrijfwerkjes?

Omdat ik dat helemaal goed heb geschreven en goed met mijn potlood heb geschreven.

En dat schrijven gaat goed?

Ja

Dat kan je heel goed. Is dat je beste vak?

(gesloten)

Ik vind schrijven veel leuker.

Je vindt schrijven het leukst.

Ik zie wat anders. Wat is dit?

Het is rekenen. Daar moest jij kleuren en bij die, dat stond hier (wijst onder de tekening aan) dat je kleur dat geel. Vier erbij vier is acht, en moet je dat geel kleuren.

Ja

En toen heb ik dat mooi geschreven, tussen de lijnen. Sommige buiten de lijnen.

Heb je hier geschreven? Noem je dat schrijven?

Nee, tekenen.

Is dat tekenen?

O nee, rekenen.

Als je hier met een stift...

Kleuren

Ja kleuren.

Ja maar dat is rekenen

Ja er is wel rekenen bij.

Dat heb je heel netjes gedaan. Het was rekenen en kleuren

Weer een schrijfwerkje

Het zijn allemaal schrijfwerkjes.

Eentje niet

Het zijn allemaal schrijfwerkjes en daar ben je hartstikke trots op. Of niet?

Ja

Die heb je allemaal goed gedaan. Ik zie ook vaak kleur staan.

Ja. Ik wil niet met kleur, dan schrijf ik het helemaal slordig.

De kleurenpenningen zijn niet zo fijn.

Als ik je pen pak, wordt het glad

Ok. Dus je schrijft liever met potlood.

Maar je verdient wel kleur.

Ja,

Dan heb je het wel goed gedaan

En deze. Waarom zit deze erin?

Dat ik deze allemaal bij de lijn heb geschreven.

Deze had ik niet bij de lijn geschreven. Ik had eerst dit allemaal gelezen en toen had ik geschreven.

Toen had ik een vakje leeg gemaakt

Een regel overgeslagen. Je hebt het per rijtje geschreven.

Je hebt er alleen schrijfwerkjes in zitten.
Zou je er ook andere dingen in willen
stoppen?

Nog een taalwerkje.

En van rekenen?

Nee

En van aardrijkskunde?

Ik heb geen aardrijkskunde.

Ja wel. Dat zit in je rode map.

Nee dat wil ik niet.

Leerling 3

Leerkracht; Weet je nog waarom we die
map gaan maken?

Leerling: Dat je allemaal werkjes die je heel mooi
vindt die ken je hier in stoppen in deze (werk) map.
Ik vind dat deze in de witte map mag, dat je die mag
bewaren, dat je echt heel mooi vindt.

Wat ga je met de map doen als die vol zit?

Allemaal laten zien, ik heb ook een map thuis.

Ik vind dit wel van mijzelf dat ik hier goed gedaan,

Dat is rekenwerk. Dat je geen foutjes hebt
gemaakt of dat je netjes hebt gewerkt?
(suggestief) Waarom?

Dat heb ik helemaal goed gedaan. Mijn keel is een
beetje anders (hij is hees)

Ja, ik hoor het. Een beetje verkouden.

Ik vind het wel goed. Maar als ik deze twee erbij
doet, dan is het dezelfde

Die lijken veel op elkaar.

Ja.

Je vindt het goed van jezelf dat je ze
gemaakt hebt. En die wil je erin stoppen?

Ja

Het zijn toch niet precies dezelfde
sommen?

Nee.

En deze.

Deze heb ik goed gemaakt. Ik had dit gedaan (wijst
een tabel aan). Een keer heeft M.(stagiaire) het
gedaan. En deze twee heb ik zelf gedaan.

Het tabelletje is netjes getekend.

En dit is voor taal. Taal maatwerk.

Ja

Dat je woorden, allemaal kan opschrijven. Dan kan
je allemaal septuur (secur) mooi schrijven.

Secuur en mooi schrijven

En je kun er allemaal spelletjes in doen. Dit dan
(doorstreper)

Vind je het leuk om zo'n spelletje te doen.

Ja dat vind ik altijd zo leuk.

Dit is van schoolreisje. Daar had ik allemaal leuke
dingen gedaan.

Hoe vond je dat om zo'n verhaaltje te
schrijven?

Leuk

Hier zie je. Wie, wat, waar, wanneer en hoe.

Met de auto's van.. Naar Lolland

En deze

Dit was mijn nieuwe bouwwerkje. Eerst was er een
stukje af maar dat heb ik weer gemaakt.

Wat had je gemaakt?

Zo draakje, met zo vleugels, met een geweertje, zo
achter.

Hoe was het om het zo te maken?

Leuk.

Had je het zelf verzonnen of had de juf het
bedacht?

Ikzelf, helemaal zelf.

Leerling 1.

Leerkracht: Ik wil graag weten waarom je
er dingen instopt

Waarom heb je deze erin gestopt?

Leerling: Omdat ik deze cool vind. En gaaf

Je hebt hier een heleboel werkjes. Zou je
willen vertellen welke werkjes jij in de
presentatiemap wil doen?

Ik vind deze best wel mooi.

En kun je ook vertellen waarom?

Omdat ik mooi geschreven heb.

Omdat je mooi geschreven hebt.

En niet zoveel foutjes. Geen foutje

Nee, geen foutje, hartstikke goed

Dat vind je wel eens moeilijk.

Ja

Wat gebeurt er als je een foutje maakt?

Dan wil ik een streepje zetten. En dan doe ik het weer opnieuw.

Wat gebeurt er met jou als je foutjes maakt?

Dan word ikdan vind ik het niet zo leuk.

Dus bij deze ben je wel erg trots of niet? (suggestief)

Ja

De volgende. Waarom wil je die bewaren? Omdat ik geen foutje heb gemaakt. En dat het best wel goed geschreven is. En dat ik goed de tijd heb nagedenkt. Ik ben er een beetje trots op. Omdat ik heel veel gedaan hebt en dat ik heel goed gewerkt hebt en geen foutjes

Je had heel veel gedaan en goed gedaan Ja, de laatste had ik nog niet gedaan.

Het was heel veel werk. Ik vind het ook wel netjes.

Deze vond ik best wel moeilijk en veel. Maar ik heb best wel hard doorgewerkt. En ik vind dat ik heel veel tempo heb gedaan.

Daarom mag het er bij in.

Omdat ik het dus leuk en dat ik het goed vond.

Vond je het leuk om te maken of om over te praten?

Ja leuk om te maken en over te praten. En over te werken.

Ja, ok

Dit zit allemaal door elkaar, ik zal het even op volgorde leggen.

Weet je nog wat het is?

Ik vond het best wel makkelijk. Een beetje makkelijke. Ik vond dat het best wel goed was.

Best wel goed?

En ik keek goed naar de plaatjes.

Je vond het een makkelijk werkje.

En een leuk werkje.

Ik vond dit wel een beetje een moeilijk werkje. Maar ik had goed nagedenkt over het noorden, zuiden, oosten en westen is. En die zinnen vond ik ook wel een beetje moeilijk.

Je vond het moeilijk maar je had goed nagedacht. En is het ook goed gegaan?

Ja.

Dus als je goed nadenkt...

Dan kom je er zelf wel uit.

Ik vond wel een aantal goed, 20 goed. Ik vond dit wel heel veel werk maar ik heb toch goed doorgewerkt. Dus best wel leuk.

Wat?

Ik vind het heel mooi hoe je dat zegt.

Ik vond dat wel veel dingetjes, woorden. En denken waar het hoort. Ik vond het er best wel leuk uitzien.

En een beetje moeilijk.

En een beetje moeilijk. Is het gelukt?

Ja

Ik vind dit wel goed werk wat ik gedaan heb. Best wel veel werk. Veel nadenken wat ik allemaal moet schrijven.

Goed gedaan.

Ik vond dat ik het goed gedaan heb. Waar ik het moest opschrijven. En ik vond het best wel goed.

Wil je deze er ook in?

Ja.

Wat was dit ook alweer?

Dat was Wie, wat, waar, wanneer en hoe.

Wat heb je daar mee gedaan?

Ik heb een hok gemaakt

Waar ging het over?

Over een groot hok

Waar was het?

Dat was in Holland.

Dat was in Lolland.

Dat was best wel moeilijk. Maar ook best wel leuk.

Ik vind dit best wel goed. En best wel een leuk werkje. Want ik hou van tekenen.

Ik zie niet zoveel tekeningen in de map Maar we doen ook niet zo veel tekenen.

Dat moeten we een beetje meer doen.

Ik vond dit best wel een moeilijk werkje en een beetje leuk. En ik had goed nagedacht.

Dit is uit je zelfstandigwerkboek, Dat moest je helemaal alleen doen. En is je dat gelukt? (gesloten) En je had er goed over nagedacht.

Ja

En dan lukt het.

Ja

Ik vond dit wel een leuk werkje. Je moest goed zoeken En ik vond het leuk om in te kleuren.

Om in te kleuren. Jammer dat je dat nu niet zo goed kan zien (kopie)
Nee. Ach je ziet de pop wel.
Ik vond dit wel een leuk werkje. En een beetje moeilijk.

Dat gaat over het opvolgorde zetten van een verhaaltje. Maar is het wel gelukt? Ik zie een krul staan, dan zal het wel goed zijn.

Knipt ja.

Het is best wel goed wat ik gedaan heb. En heel erg moeilijk werkje maar ik heb het toch goed gedaan. Ik vond dit ook een leuk tekeningetje.

Dus een moeilijk werkje, wel goed gedaan en er zit weer tekenen bij.

Ik vond het wel leuk om gezond en ongezond. En dit vind ik lekker, snoepjes, sla.

Ik vond het leuk om dit met I. (leerling) te doen.

Dat heb je samen met I. gedaan.

Ja. Ik vond het leuk met die vragen. Nu weet ik veel van I., wat hij doet en niet doet.

Samenwerken met iemand vind je leuk.

Dat is veel makkelijker voor mij.

Ja? Waarom is dat makkelijker?

Omdat we dan allebei samenwerken. Iemand kan dan iets niet begrijpen. Maar dan wel. En dan de ander iets niet begrijpen en ik dan wel.

Dan ga je het aan elkaar uitleggen.

Ja, en dan doen we het samen.

Ik vond dit best makkelijk en veel lezen.

Je moest veel lezen.

En leuk

En dan staan er allemaal vragen bij.

Ja.

Dit vond ik veel lezen. Niet zoveel werkjes maar toch een beetje moeilijk.

He ga over doen woorden.

Nu weet je wat doenwoorden zijn. Kan je er eentje noemen?

Rennen

Ja goed

Ik vond het een leuk werkje om met anderen te doen. En soort bingo. Best wel leuk

Het was een spelletje

En een beetje moeilijk.

Ik vond dit best wel leuk en heel veel lezen en een beetje moeilijk

Dus leuk, veel lezen en moeilijk.

Zitten er ook makkelijke werkjes in?

(suggestief)

Deze vond ik best wel makkelijk. Veel lezen en denken. En heel veel opschrijven.

En gaat dat steeds beter?

Ja

Dit vond ik veel lezen en een beetje moeilijk, Maar we hebben dat eigenlijk wel samen gedaan.

Dat hebben we samen gedaan.

Maar ik vond het eigenlijk best wel moeilijk

Dat was het ook. Waarom zouden we het samen gedaan hebben?

Omdat het een heel moeilijk werkje was om dat alleen te doen of met z'n tweeën.

Ik vond dit wel een leuk werkje, een beetje simpel. Maar wel heel veel opschrijven.

Leerling 6

Leerkracht: Ik wil graag weten wat jij in jouw map wil stoppen.

Weet je nog waarom we de map maken?

Leerling: Ja. Kan vroeger ik kan inkijken, wij zijn groot

Als je groot bent kun je er in kijken.

Ja

Dan kan je terugkijken wat je vroeger gedaan hebt.

Ja

Zou dat leuk zijn?

Ja

Zou je er nog meer mee kunnen doen?

Na papa en mama zien, na familie zien

Zou je dat fijn vinden om het te laten zien?

Ja.

Hier zijn jou spulletjes. Zou jij mij kunnen vertellen waarom je deze in je map wil stoppen? Snap je wat ik bedoel?

Ja. Ik vind heel knap, ik heb gemaakt.

Jij vindt dat je dat heel knap hebt gemaakt.

Wat is het?

Een dino.

Ik vind ook heel goed.

Waarom is dat heel goed?

Ik ben altijd heel langzaam en nu heb ik helemaal af.

Je hebt hem helemaal af. Het rekenen gaat altijd moeilijk bij jou. Dat vind je heel moeilijk. Je hebt veel geoefend en nu is die helemaal af.

Ja

Dat heb je nog niet zo vaak gedaan?

Nee

Vandaar. Ik snap het.

Deze is heel makkelijk maar ik vind het wel goed.

Je vind het makkelijk (het is van IOBEL) maar je vindt het nu wel makkelijk.

Hoe komt het nu dat je het zo goed kan?

Ik vind het gewoon makkelijk

Maar eerst vond je het helemaal niet makkelijk om te lezen?

Ja. Nu beter gaan.

Hoe komt dat?

Leren

Je hebt het nu geleerd. Heb je veel geoefend?

Ja

Heel veel?

Ja

En gaat het nu beter?

Ja

Is het altijd leuk om te oefenen?
(suggestief)

Ja

Ik vind het heel knap

Het zijn tafels die je gemaakt hebt.

Ja,

Heb je het knap gerekend, knap geschreven, vertel het eens?

Ik vind het goed schrijven

Goed geschreven

En goed gewerkt (stilte) ik vind het zelf heel goed.

Je vindt het zelf heel goed.

Nog een rekenwerkje

Ik vind deze ook knap. En goed gewerkt en mooi geschreven.

Vind ik heel knap. Deze. Die vind ik altijd heel moeilijk maar ik had heel goed.

Je vindt het heel moeilijk maar je heb ze wel goed gemaakt.

Ja.

Daarom wil je het erin stoppen

Hoe komt het dat je ze dan toch goed hebt?

Goed gewerkt

Vind ik ook goed. Ik vind een ook moeilijk maar toch goed gedaan.

Ik vind deze ook goed gedaan en mooi geschreven.

Is het moeilijk om mooi te schrijven?

Knikt ja

Lukt het nu steeds beter?

Ja.

Hoe komt dat?

Ik met het portlood fijner schrijven.

Met een potlood vind je het fijner om te schrijven. Dus daar kun je mooier mee schrijven?

Ja.

Wat is dit?

Een woordweb

Een woordweb. Dit is van de logopedie

Deze van de circus en deze heb ik allemaal gezegd.

En wat was het onderwerp?

Circus.

Carnaval

Carnaval. Heb jij dit allemaal gezegd? Wist jij al die woorden?

Ja

Dat zijn er wel veel.

Ja

En weet jij altijd zoveel woorden?

Ja

En wat was hier dan bijzonder aan?

Ik had het goed gedaan.

Je heb het goed gedaan. Je had goed gewerkt.

Heel goed en mooi gewerkt.

Ik kan een klein beetje en goed gewerkt.

Presentatieportfolio film 3 na 9 weken

Leerling 1

Leerkracht; Jij vertelde me daarnet dat je niet in je (werk)map hebt zitten. Leerling: nee

Hoe komt dat?

Omdat ik niet alles af had. Omdat ik nog aan het knutselen was.

Je had er geen tijd voor?

Want we gingen knutselen.

Dat is niet erg.

Ik heb alleen een andere vraag.

Je hebt een map vol werkjes. Stel. Je mag maar eentje laten zien. Welke wil jij dan laten zien? Wat vind jij.....?

De beste, de mooiste

Zeg het maar. Wat jij wil.

Ik vind ze allemaal best wel.....(?)

Maar je mag er maar één kiezen.

Dan kies ik schrijven. Deze.

OK Waarom kies jij die?

Omdat ik niet zo goed kan schrijven en dat vind ik deze bijzonder omdat ik die goed heb gedaan.

Deze is heel goed gelukt. Dat is mooi, dat is een hele goede reden.

Hoe had je het aangepakt? Waarom was het deze keer goed gelukt?

Ik heb goed geschreven.

Je had goed geschreven. De andere keren doe je dat niet? Wat was er anders dan de andere keren?

Dat is dan een beetje kinderachtig.

Wat is kinderachtig?

(fluistert) Met potlood.

Met potlood geschreven.

Ssst. (wijst naar de camera)

Gaat het dan beter?

Maar ik wil met mijn pen schrijven maar dat gaat een beetje moeilijk.

Je zou liever met een pen schrijven.

Maar ik kan dat dan niet

OK. En hoe zou je dat kunnen oefenen?

Dat weet ik niet.

Je kan mooi schrijven met je potlood maar je wil ook mooi kunnen schrijven met je balpen. (stabilo)

Zal ik je eens een geheimpje vertellen? Ik kan ook mooier schrijven met een potlood.

Hoe vond je het om deze map te maken?

Leuk.

En als je het aan papa en mama laat zien?

Wat gaat er dan gebeuren?

Dan worden ze blij.

Dan worden zij blij. Waarom zouden zij blij worden?

Omdat ik dan goed geschreven heb.

En word jij ook blij.

Ja.

Leerling 4

Leerkracht: Heb je nog werkjes in je map zitten?

Leerling: Maar niet zoveel.

Niet zoveel. Hoe komt dat?

Weet ik niet.

Dat geeft niet. Maar weet je waarom je er niet zoveel in hebt zitten?

Nee.

Vertel maar wat je in je (presentatiemap) wil stoppen en waarom je dat wil.

Deze wil ik erin stoppen dat het makkelijk was. En ook een leuke les was

Wat was er zo leuk aan dan?

Dat we dat mochten kleuren

Wat voor les was het?

Een rekenles.

Een rekenles waar je mag kleuren. Is het allemaal gelukt?

Ja.

Deze wou ik er in dat ik hem netjes had geschreven.

Was het dan alweer netter dan de vorige keer?

Ja

Deze wou ik er in stoppen dat ik leuk vond om
boerderijdieren te zeggen. En huisdieren.

Dit is van de logopedie.

Ja.

Wist je er veel?

Ja

Deze wou ik er in stoppen dat je hier moest tekenen

Ja

Dat was tekenen

Nu was het tekenen bij taal? Je houdt wel
van tekenen?

Ja

Deze wou ik er in stoppen dat we die vragen
allemaal moesten maken.

Wat was er zo bijzonder aan het maken
van die vragen?

Dat het wel grappig was.

Het was grappig. Het was een les over
vragen maken?

Hoe vond je dat?

Leuk.

Deze wou ik er in stoppen dat ik hem makkelijk
vond.

Dat vond je allemaal makkelijk. Dat zijn
rekenwerkjes

Je heb niet zo als de andere twee keren
maar wel van alles wat.

Ja

Ik heb nu nog een vraag aan jou.

Als je maar één ding uit de map mag laten
zien aan iemand, welk werkje zou je dan kiezen
om te laten zien?

Van schrijven.

Van schrijven. Zoek maar even op.

Deze

Waarom kies je voor deze?

Dat ik hem zelf mooi vond.

Je vond hem zelf mooi. En de juf ook
(sticker)

Leerling 2

Leerkracht: Je wordt vandaag voor het
laatst gefilmd. Weet je wat je moet doen?

Leerling; Ik vind deze rekenen, vind ik heel leuk.

Dat vind je heel leuk.

Om te maken

Waarom vind je dat heel leuk om te
maken?

Zo te tellen, zo de sommetjes

Je vindt rekenen leuk

Ja. En toetsen ook.

Het is een stukje van een toets. O, het is
de hele toets.

Ik vind het wel leuk om een toets te maken.

Sommige zijn makkelijk, sommige niet.

Zaten er dan ook moeilijke sommen bij?

Dat weet ik niet.

Had je er veel fouten in?

Nee, niet zoveel fouten.

Nee? Hoeveel fouten had je erin?

Een.

Dat is niet veel.

Lezen met deze verhaaltjes? Hoe heet dat?

Dat is taal.

Ik ga altijd lezen met M. (stagiaire)

Dat is IOBEL lezen.

Bij IOBEL gaan we deze verhaaltjes lezen of
woordjes.

Soms best makkelijk, soms niet. Best leuk

Je vindt het leuk om te doen. Waarom vind
je het leuk?

Ik vind gewoon leuk, woordjes. Te lezen.

Soms best moeilijk.

Soms is het moeilijk. Wanneer wordt het
leuk?

Als ikWeet ik niet.

Dat weet je niet. Je zegt sommige woordjes
zijn moeilijk.

En sommige niet.

Vind je het ook leuk als ze moeilijk zijn?

Ja

Dus je vindt moeilijke en makkelijke
woordjes leuk om te lezen.

Ja. Misschien vind ik een keer makkelijk moeilijke
woorden.

Dit is van taal. Deze les, vind ik best heel leuk.

Waarom was die zo leuk?

We hadden het over warm land. Suriname. Dat was leuk.

Waarom vind je Suriname zo leuk?

Mijn moeder en mijn vader zijn daar geboren.

Dus het was wel een beetje bijzonder dat je daar de les over krijgt.

Deze vond ik een beetje eng, over die spieren.

Dat is een les van natuur, daar laten ze de spieren zien.

Waarom is het dan eng?

Sommige dingen zijn een soort lijntjes, sommige lijntjes zijn eng, Vind ik.

Is dit echt? Is het gefotografeerd?

Nee, het is gewoon nep.

Het is er later ingetekend. Wat bedoelen ze hier mee?

Ze laten je spieren laten zien.

Goed. En daarom heb je het gekozen.

Omdat je het eng vindt?

Nee.Dit was makkelijke les, best makkelijk

Wat heb je geleerd in deze les?

Je bent binnen zo spieren. Met zonder spieren kun je helemaal niets doen.

Kan je dan niets meer doen?

Zonder/sommige spieren heb je niks.

Aan sommige spieren heb je niks? Is dat zo? Welke spieren dan?

Je moet, heel veel spieren

We hebben heel veel spieren.

En sommige doen niks?

Als je geen spieren is, kun je helemaal niets doen

O, als je geen spieren hebt, kun je niet zoveel doen.

Ja

Dat bedoel je. OK. Spieren zijn heel belangrijk.

Dees twee vind ik heel leuk om dees te maken.

Dat zijn de vragen van Leeslijn.

Dat vind ik leuk om te maken.

Sommige zijn best makkelijk.

Dan weet je de antwoorden.

Dat vind ik leuk om te maken.

Doe je dat alleen?

Soms doe we alleen en soms niet.

Dat hoort bij lezen.

Wat vind je van lezen?

Ook best wel leuk.

Die gaat over verkeer.

Ik heb wel een foutje. Dat leuk om te doen. Kun je weten welk verkeer.

Je vindt het leuk om dingen over het verkeer te leren?

Dan kun je wel weten, als er iets gebeurt dan moet je er iets leren van.

Dan kun je er iets van leren als er iets gebeurt.

Als jij buiten aan het fietsen bent, gaat het dan allemaal goed?

Als ik geen verkeer leer dan gaat het niet zo goed.

Nu heb ik nog een vraagje. Nu mag je er maar één laten zien. Welke zou je dan laten zien? Iets van rekenen

Welke wil jij laten zien en waarom?

Maar eentje laten zien?

Ja maar een. Jij moet kiezen.

Ik wil deze.

En dat is?

Een toets.

Dat is geen toets. Het is van achterin het rekenboek.

Jij heb die gekozen. En waarom?

Ik vind gewoon best leuk om te maken. Kan het best laten zien, maar twee fout, is best knap, dat heb gemaakt.

Je vindt het dan knap dat je het gemaakt hebt.

Prima.

Leerling 3

Leerkraft; Mag je mij vertellen waarom je deze werkjes hebt gekozen.

Leerling; dit was de eerste keer dat ik alles heb goed gedaan. En omdat ik het allemaal goed heb gedaan, heb ik een sticker gekregen.

Waarom heb je alles goed gedaan?

Goed geschreven en geen foutjes in zat.

En een sticker erbij.

Dit is goed geschreven. Dat ik de eerste keer heb goed geschreven, dat is lang geleden

Is dit al lang geleden? Maar.....
Maar dan had ik.....
Wat was anders dan anders?
Gewoon met potlood geschreven
Je had met potlood geschreven.
Hier had ik eigenlijk bij kleur gedaan maar dat je
eigenlijk niet goed kan zien
Je kunt het niet zien omdat het een kopie is
Je kunt het wel een beetje zien
Toen mocht je ineens met kleur schrijven?
Ja.
Waarom mag je met kleur schrijven?
Als je een keer goed gedaan met schrijven, dan
mag je kleur .
Hier was de dictee. Allemaal goed.
Daar had je alles goed.
Met een paar hoofdletters. Goed geschreven
Even kijken. Hier had ik mijn geleden (?). zich
verzorgen en dagelijks allemaal
Dat is een toets.
Best wel geleden.
Dat is lang geleden. En die wilde je er
graag in?
Ja, dat moet je allemaal heel goed doen, want als je
dat niet doet dan kan je foutjes krijgen. Ik heb 18
goeien.
En foutjes maken?
Eeeeh. Foutjes kan ik ook altijd maken.
Wat vind je ervan als je foutjes maakt?
Niet zo erg. Soms wel. Soms vind ik het wel erg.
Soms wel en soms niet.
Hier was ik, had ik in een keer alles goed. Kwart
voor acht, kwart voor negen, kwart voor een. Ja en
zo was het gegaan. Had het allemaal goed
geschreven.
Je had het allemaal goed geschreven.
Hier heb ik nog een klok. Daar had ik ook alles goed
Hoe weet je dan hoe laat het is?
Dat weet ik gewoon. Die is goed en deze is een
beetje goed en toch heb ik een krul gekregen.
Hier heb ik een vuilnisbelt. Hier nog een klok
En ik had ook alles goed.
Wat vind je van de sommen van de klok?
Goed, best wel slim van mezelf
Hier van natuur. Je kunt het hier niet zien.

Je kunt de kleuren niet zien. Dat is
natuurlijk wel jammer.
O jawel hoor, je kunt het wel zien. Daar is donker.
Rood is van oud naar nieuw.
Hier bij geschiedenis.
Aardrijkskunde
Ja ook allemaal goed
Hier ook aardrijkskunde
Waarom heb je deze erin gestopt?
Dat weet ik ook eigenlijk niet.
Deze hebben we niet gedaan.
Maar dat stukje hoefde ook niet.

Nu heb ik nog een vraagje aan jou. Als je
maar één werkje mag laten zien, welke zou jij dan
kiezen?
De tekeningen.
Als je de map aan papa en mama laat
zien?
Dan zijn ze trots op mij.
Zijn ze dan trots op jou?
Ja
En hoe voel jij je dan?
Blij
Dan voel jij je blij.
Ja.
Leerling 6
Leerkracht; Je had weer veel verzameld.
Ga je me vertellen waarom je ze verzameld hebt?
Leerling: Ik vind dit heel knap. Ik vind dit heel
moeilijk maar ik heb wel goed gemaakt.
Het was heel moeilijk maar je hebt het toch
goed gemaakt.
Ja
Wat was er zo moeilijk aan?
Welke en hoe en wat en wie.
Wat zijn dat? Wat moest je maken?
Vragen
Je moest vragen maken en dat is lastig.
Maar je hebt het wel gedaan. En je hebt het goed
gedaan. En dan ben je...?
Blij
Dit was een lastige. Zou het de volgende
keer makkelijker gaan? (suggestief)
Ik denk het wel

Ik vind het ook heel knap. En ik vind het ook heel moeilijk.

Waarom vond je dit ook heel moeilijk?

Deze zinnen doen.

Deze zinnen maken. Wat voor soort zinnen waren dat dan?

Ik weet niet.

Kan je een zin voorlezen?

(Lees een aantal zinnen voor)

Je hebt zelf zinnen moeten maken. Wat voor zinnen waren dat?

Vraagzinnen.

Ja vraagzinnen. En daarnet zei je dat je die zinnen

Moeilijk

Dit vind ik ook knap

Je vindt het knap. Wat vind je knap?

Die eraf sommen en erbij.

Hoe heb je ze gemaakt?

In mijn hoofd.

O, in je hoofd dus je hebt geen rekenrek gebruikt.

Nee

En dat is allemaal goed gegaan.

Ja maar eraf heb ik een, twee, drie foutjes

Maar erbij is nul.

Ook heel knap. Ik vind altijd vraagzinnen moeilijk en nu heb ik ze goed gedaan.

Je vind vraagsommen moeilijk maar nu heb je ze allemaal goed gemaakt.

En dat vind je dan heel raar van jezelf?

Nee, heel knap.

Dit is ook knap. Ik vond het ook moeilijk. Als het regent...Ik weet niet meer.

Als het regent schuilen we.

Als het sneeuwt..... (leest voor)

Ik vind die ook heel knap.

Dit gaat over de seizoenen. Wat vind je dan knap?

Ik vind het ook moeilijk maar ik wel doen. Goed gedaan.

Je vindt het moeilijk maar je hebt het wel goed gedaan.

Hoe kan dat dan. Het is moeilijk maar je doet het wel goed?

Goed gewerkt met je juf.

Ik vind dit in de ruimte leuk. Ik heb dit helemaal zelf gedaan.

Je hebt het helemaal zelf gedaan.

De juf was heel boos op iemand en toen moesten we zelf doen.

Je moest het even zelf doen omdat de juf geen tijd had om het samen te doen. Maar je hebt het toch goed gedaan.

Ik vind dit ook leuk. Wat je meeneemt in de ruimte

Ik vind deze leuk. Ik heb fout

Waar gaat het over?

Over de verkeer. Ik heb een meisje helemaal rood gekleurd. Dat meisje is heel kwaad.

Ik heb nog een vraag. Als je maar één ding mag laten zien, welke kies jij dan uit? Vier minuten rekenen.

Vier minuten rekenen. Ga hem maar zoeken.

Deze.

Waarom wil je die laten zien?

Heel knap. Ik vind vierminuten rekenen moeilijk .

Dat vind je heel moeilijk. En waarom is deze dan zo knap gemaakt?

Om ik had deze goed

Je had ze allemaal goed.

En helemaal af.

Als je de map mee naar huis zou mogen nemen, wat gebeurt er dan? Wat ga je er dan mee doen?

Aan mijn familie kijken. Mijn opa, mijn mama en mijn papa.

Wat gebeurt er dan?

Goed gedaan, denk ik.

Gaan zij dat zeggen? Of ga jij dat zeggen?

Nee, mama en papa.

En jij?

Ik vind het zelf ook goed gedaan

En hoe voel jij je dan?

Blij.

En knap.

Leerling 7

Leerkracht; Vorige keer had je niets in je map gestopt, maar nu weer wel. Wil je mij vertellen wat je hebt verzameld? Waarom je het hebt gekozen?

Leerling: Weet je waarom ik dit boek ging?

Vertel maar.

Het was een boek van cakejes.

Waarom heb je het gekozen voor jou map?

Het was grappig. Het was leuk. De cakes waren lekker.

Dit is een bladzijde van je boek.

Ja, blz 72 en blz 73

Wat vind je van het boek?

Leuk

Is dat de reden dat je het in je map hebt gestopt?

Ja. Het is lezen. Ik houd van lezen. Als ik niet kon lezen dan kon ik niets doen. Geen spelletjes doen. En kon ik niet goed schrijven.

Dit is verkeerd. Dan weten ze dat ik verkeerd heb.

Wie is ze?

Iedereen. Van de school

Wat vond je van je werkje?

Goed, Ik wil ook verkeerd. Ik weet ook verkeerd

Jij weet veel over verkeerd.

Dat is makkelijk..

Nu wil ook wel even de laatste zien.

Dat is van de klei, een dinosaurius.

Hoe heb je het gemaakt?

Met klei, maar dat is speciale. Met de normale klei, die rode dat kan niet. Dan gaat die snel wel. Die kan je niet zo maken, die wordt niet hard

Die rode klei wordt niet hard. Wat voor klei was dit dan?

Dat was de zand.

Die andere is met kleurstof.

Nog een vraagje. Als je er maar één mag laten zien, welke zou je dan kiezen?

Niet deze nieuwe.

Ik doe toch maar deze nieuwe.

Deze van verkeerd.

Als je de map mee mag nemen naar huis, wat ga je er dan mee doen?

Dan ga ik er foto's in doen. Ik heb foto's printen.

Ga je het ook nog aan je papa en mama laten zien?

Ja.

Wat gebeurt er dan als je het aan je papa en mama laat zien?

Dan kunnen ze weten wat ik allemaal doe.

Wat gebeurt er met jou als je dat laat zien?

Niks

Wat voel je dan?

Ja ik voel iets. Dat het spannend is. Dat mijn vader het ziet.

Wat zal je vader dan doen? Wat zal die zeggen?

Die zegt tegen mij. 'Goed V., jij kunt goed schrijven' Als het verkeerd is, dan ga ik leren. Dan ga ik goeie leren.

Leerling 10

Als je de map mee naar huis neem wat gebeurt er dan?

Ga ik aan mijn familie laten zien hoe knap ik het heb gedaan.

Hoe voel jij je dan?

Heel gelukkig

En wat gebeurt er met papa en mama als zij dit zien?

Dan schrikken ze beetje dat ik het wel zo netjes heb gedaan.

Schrikken ze daarvan? Wat doen ze dan?

.....

Dan zien ze dat je zo netjes hebt gewerkt.

Ging het eerst dan niet zo netjes?

Nou, nee en nou gaat het wel wat beter.

Hoe komt dat?

Nou omdat ik op mijn allerbest doe en niet meer snel ben.

Bijlage 4 Verwerken van de data portfolio gesprekken.

1					2		3	4		5	
Beschrijving van werk		motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie	motivatie
	Veel gedaan Veel werk	Goed gedaan	Moeilijk maar goed gedaan	Goed gemaakt	Geen fouten Allemaal goed	Maar 1 foutje	Mooi gescreven	Mooi gekleurd	Teekenen knutselen	Leuk om te maken / te doen	Leuk om te leren
////		///	/	/	//	/	////	/	///	////////	
/	//////// /	//////// ///	//////// //////// ///	///	////	/	//////// /	///	///	//////// //////// /	/
///		////////	////////		////////	///	///	/	//	////////	//

					6	7	8	9	10
motivatie	motivatie			motivatie	motivatie	Moes ter van de juf in	Reden van verandering	Verandering	Reden voor keuze vergeten
Goed mijn best gedaan	Helemaal af	Door gewerkt	knap	makkelijk	Les was leuk Onderwerp was leuk	Geen reden voor de leerling	Rustig schrijven Met potlood geschreven	Toen kon ik nog niet zo mooi schrijven, nu wel. Verbeteren door te leren	
/	/				///	/	/	/	//
	//	///	////	////////	////		/		
/	/		////	////////	////////				/

Ik word blij als ik het helemaal af heb.

Dat ik goed de tijd heb nagedenkt. Ik ben er een beetje trots op

Goed nagedacht, het is goed gegaan .Dus als je goed nadenkt.....Dan kom je er zelf wel uit
Nadenken /

Als ik het goed heb gedaan dan ben ik blij

Kan beter schrijven met potlood

Ik hou van lezen. Als ik niet kon lezen dan kon ik niets doen. Geen spelletjes en ook niet schrijven

	Als je één werkje mag laten zien, welke zou je dan kiezen?	Wat gebeurt er als je de map mee naar huis neemt
Leerling 1	De beste, de mooiste. Schrijven. Had goed geschreven, met potlood..ssst het is kinderachtig	Dan worden zij blij. Omdat ik goed geschreven heb. Word jij ook blij? ja
Leerling 2	Rekenen Leuk om te maken, kan het best laten zien, maar twee fout, is best knap dat heb gemaakt	
Leerling 3	tekeningen	Dan zijn ze trots op mij. En hoe voel jij je dan? Blij
Leerling 4	Schrijven. Ik vond hem zelf mooi	
Leerling 6	Vier minuten rekenen, heel knap, heel moeilijk	Aan mama en papa laten zien Goed gedaan, vind ik zelf ook Zelf blij
Leerling 7	verkeer	Foto's in stoppen Dan kunnen papa en mama weten wat ik doe Spannend Dan kan mijn vader zien dat ik goed kan schrijven.

